Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 6. februārī [1]

Lieta C-492/23

X
pret
Russmedia Digital SRL,
Inform Media Press SRL

(*Curtea de Apel Cluj* (Klužas apelācijas tiesa, Rumānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Elektroniskā tirdzniecība – Direktīva 2000/31/EK – Personas datu aizsardzība – Regula (ES) 2016/679 – Starpnieku pakalpojumu sniedzēju atbildība – Informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, kuram ir arī personas datu pārziņa statuss – Atbildība – Piemērojamība

I. Ievads

1. Prejudiciālie jautājumi, kas uzdoti izskatāmajā lietā, ir par Direktīvas 2000/31/EK [2] un Regulas (ES) 2016/679 [3] tiesību normām.

2. Šo jautājumu pamatā ir strīds starp fizisku personu un tādas tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoru, kurā bez šīs personas piekrišanas ir ticis publicēts sludinājums, norādot, ka šī persona piedāvā seksuāla rakstura pakalpojumus. Šīs lietas īpatnība ir tāda, ka konkrētajā sludinājumā bija ietverti personas dati.

3. Ar jautājumiem par VDAR iesniedzējtiesa šajā sakarā vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai tāds tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators kā pamatlietā nav izpildījis pienākumus, kas tam uzlikti saskaņā ar šo regulu, un, otrkārt, vai uz šādu operatoru var attiecināt Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības attiecībā uz šajā tiešsaistes tirdzniecības vietnē publicētu sludinājumu. Tādējādi šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu dod Tiesai iespēju spriest par savstarpējo saikni starp regulējumiem, kas ieviesti ar šiem abiem Savienības tiesību aktiem.

[1] Oriģinālvaloda – franču.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV 2000, L 178, 1. lpp.).

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "VDAR").

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīva 2000/31

4. Direktīvas 2000/31 1. panta "Mērķis un piemērošanas joma" 5. punktā tostarp ir noteikts, ka šī direktīva "neattiecas uz [..] jautājumiem, kuri attiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem un kuri ietverti Direktīvā 95/46/EK [4] un 97/66/EK [5]".

5. Šīs direktīvas 12., 13. un 14. pants, kuri ir ietverti tās II nodaļas "Principi" 4. iedaļā "Starpnieku pakalpojumu sniedzēju saistības", attiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēju, kas attiecīgi veic tālākpārsūtīšanas ("mere conduit"), pieglabāšanas ("caching") vai arī mitināšanas darbības. Šajās tiesību normās paredzēti arī nosacījumi, saskaņā ar kuriem šādi pakalpojumu sniedzēji ir atbrīvoti no atbildības par informāciju, kas iegūta no viņu pakalpojumu lietotājiem.

6. Saskaņā ar minētās direktīvas 14. panta "Glabāšana [Mitināšana]" 1. punktu:

"Ja tiek piedāvāts informācijas sabiedrības pakalpojums, kas sastāv no pakalpojuma saņēmēja piedāvātās informācijas glabāšanas, dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par informāciju, kas glabāta pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma ar noteikumu, ka:

a) pakalpojuma sniedzējam nav faktisku zināšanu par nelikumīgu darbību vai informāciju un, attiecībā uz prasībām par bojājumiem [zaudējumu atlīdzību], tas nezina par faktiem vai apstākļiem, kas liecina par nelegālu darbību vai informāciju;

vai

b) pakalpojuma sniedzējs pēc šādu ziņu iegūšanas rīkojas ātri, lai izņemtu šādu informāciju vai liegt[u] tai pieeju."

7. Šīs pašas direktīvas 15. pantā "Vispārēju pārraudzīšanas saistību [Vispārēja uzraudzības pienākuma] neesamība" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis neuzliek vispārējas saistības pakalpojuma sniedzējiem, piedāvājot 12., 13. un 14. pantā minētos pakalpojumus, pārraudzīt informāciju, ko tie nodod vai uzglabā, kā arī neuzliek pienākumu aktīvi meklēt faktus un apstākļus, kas norāda uz nelegālu darbību.

2. Dalībvalstis var paredzēt pienākumu informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem nekavējoties informēt kompetentās valsts iestādes par iespējamām veiktajām nelegālajām darbībām vai informāciju, ko sniedz pakalpojumu sniedzēju pakalpojumu saņēmēji, vai pienākumu kompetentajām iestādēm pēc to pieprasījuma darīt zināmu informāciju, kas ļauj noteikt tos pakalpojumu saņēmējus, ar kuriem pakalpojumu sniedzējiem ir glabāšanas līgumi."

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.).

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (1997. gada 15. decembris) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību telekomunikāciju nozarē (OV 1998, L 24, 1. lpp.).

2. VDAR

8. VDAR 2. panta "Materiālā darbības joma" 4. punktā ir noteikts:

"Šī regula neskar [Direktīvas 2000/31] piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz minētās direktīvas 12.–15. panta noteikumiem par starpnieku pakalpojumu sniedzēju saistībām."

9. Šīs regulas 4. pants "Definīcijas" ir formulēts šādi:

"Šajā regulā:

[..]

7) "pārzinis" ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; ja šādas apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, pārzini vai tā iecelšanas konkrētos kritērijus var paredzēt Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos;

8) "apstrādātājs" ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kura pārziņa vārdā apstrādā personas datus;

[..]

(11) datu subjekta "piekrišana" ir jebkura brīvi sniegta, konkrēta, apzināta un viennozīmīga norāde uz datu subjekta vēlmēm, ar kuru viņš paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā sniedz piekrišanu savu personas datu apstrādei;

[..]."

10. Minētās regulas 5. pantā "Personas datu apstrādes principi" ir noteikts:

"1. Personas dati:

a) tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā ("likumīgums, godprātība un pārredzamība");

b) tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā [..] ("nolūka ierobežojumi");

[..]

f) tiek apstrādāti tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus ("integritāte un konfidencialitāte").

2. Pārzinis ir atbildīgs par atbilstību 1. punktam un var to uzskatāmi parādīt ("pārskatatbildība")."

11. Šīs pašas regulas 6. panta "Apstrādes likumīgums" 1. punktā ir noteikts:

"Apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem:

a) datu subjekts ir devis piekrišanu savu personas datu apstrādei vienam vai vairākiem konkrētiem nolūkiem;

[..]."

12. VDAR 7. panta "Nosacījumi piekrišanai" 1. punktā ir noteikts:

"Ja apstrāde pamatojas uz piekrišanu, pārzinim ir jāspēj uzskatāmi parādīt, ka datu subjekts ir piekritis savu personas datu apstrādei."

13. Šīs regulas 24.–26. pants ir ietverts tās IV nodaļas "Pārzinis un apstrādātājs" 1. iedaļā "Vispārīgi pienākumi".

14. Minētās regulas 24. panta "Pārziņa atbildība" 1. punktā ir noteikts:

"Ņemot vērā apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, pārzinis īsteno atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi parādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar šo regulu. Ja nepieciešams, minētos pasākumus pārskata un atjaunina."

15. Šīs pašas regulas 25. panta "Integrēta datu aizsardzība un datu aizsardzība pēc noklusējuma" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Ņemot vērā tehnikas līmeni, īstenošanas izmaksas un apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, kurus rada apstrāde, pārzinis gan apstrādes līdzekļu noteikšanas, gan pašas apstrādes laikā īsteno atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, piemēram, pseidonimizāciju, kas ir paredzēti, lai efektīvi īstenotu datu aizsardzības principus, piemēram, datu minimizēšanu, un lai apstrādē integrētu vajadzīgās garantijas nolūkā izpildīt šīs regulas prasības un aizsargāt datu subjektu tiesības.

2. Pārzinis īsteno atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pēc noklusējuma tiek apstrādāti tikai tādi personas dati, kas ir nepieciešami katram konkrētajam apstrādes nolūkam. Minētais pienākums attiecas uz vākto personas datu apjomu, to apstrādes pakāpi, glabāšanas laikposmu un to pieejamību. Jo īpaši – ar šādiem pasākumiem nodrošina, ka pēc noklusējuma personas datus bez personas līdzdalības nedara pieejamus nenoteiktam fizisku personu skaitam."

16. VDAR 26. panta "Kopīgi pārziņi" 1. punktā ir precizēts:

"Ja divi vai vairāki pārziņi kopīgi nosaka apstrādes mērķus un veidus, tie ir kopīgi pārziņi. Kopīgi pārziņi pārredzamā veidā nosaka savus attiecīgos pienākumus, lai izpildītu šajā regulā uzliktās saistības, jo īpaši attiecībā uz datu subjekta tiesību īstenošanu un pārziņu attiecīgajiem pienākumiem sniegt 13. un 14. pantā minēto informāciju; pārziņi pienākumus nosaka, savstarpēji

vienojoties, – izņemot, ja un ciktāl attiecīgie pārziņu pienākumi ir noteikti saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami pārziņiem. Ar vienošanos var noteikt datu subjektu kontaktpunktu."

B. Rumānijas tiesības

17. 2002. gada 7. jūnija *Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic* (Likums Nr. 365/2002 par elektronisko tirdzniecību)[6], kas grozīts ar 2006. gada 4. maija *Legea nr. 121/2006 pentru modificarea și completarea nr. 365/2002 privind comerțul electronic* (Likums Nr. 121/2006, ar kuru groza un papildina Likumu Nr. 365/2002 par elektronisko tirdzniecību)[7] (turpmāk tekstā – "Likums Nr. 365/2002"), 11. pantā ir noteikts:

"1. Uz pakalpojumu sniedzējiem attiecas tiesību normas par civiltiesisko atbildību, krimināatbildību un administratīvo atbildību, ja vien šajā likumā nav noteikts citādi.

2. Pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par informāciju, ko tie sniedz paši vai kas sniegta to uzdevumā.

3. Pakalpojumu sniedzēji nav atbildīgi par informāciju, kas nosūtīta, uzglabāta vai kurai tie ir ļāvuši piekļūt saskaņā ar 12.–15. pantā izklāstītajiem nosacījumiem."

18. Šā likuma 14. pantā "Informācijas pastāvīga glabāšana, mitināšana" ir noteikts:

"1. Ja informācijas sabiedrības pakalpojums sastāv no šā pakalpojuma saņēmēja iesniegtās informācijas uzglabāšanas, minētā pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par informāciju, kas tiek uzglabāta pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:

a) pakalpojuma sniedzējs nezina par darbības vai uzglabātās informācijas nelikumību, un attiecībā uz prasībām atlīdzināt zaudējumus tam nav zināmi fakti vai apstākļi, no kuriem izriet, ka attiecīgā darbība vai informācija varētu kaitēt kādas trešās personas tiesībām;

b) uzzinot, ka attiecīgā darbība vai informācija ir nelikumīga, vai uzzinot faktus vai apstākļus, no kuriem izriet, ka attiecīgā darbība vai informācija varētu kaitēt kādas trešās personas tiesībām, pakalpojuma sniedzējs rīkojas ātri, lai šo darbību vai informāciju izņemtu vai liegtu piekļuvi tai.

2. Šā panta 1. punkta noteikumus nepiemēro, ja pakalpojumu saņēmējs rīkojas pakalpojumu sniedzēja uzdevumā vai kontrolē.

3. Šā panta noteikumi neietekmē tiesu iestādes vai administratīvās iestādes iespēju pieprasīt pakalpojumu sniedzējam izbeigt datu aizsardzības pārkāpumu vai novērst šādu pārkāpumu, kā arī iespēju ieviest valdības procedūras, kuru mērķis ir ierobežot vai pārtraukt piekļuvi informācijai."

6 2002. gada 5. jūlija *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 483.

7 2006. gada 10. maija *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 403.

III. Pamatlietas pamatā esošie fakti, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

19. *Russmedia Digital SRL* (turpmāk tekstā – "*Russmedia*"), kas ir saskaņā ar Rumānijas tiesībām dibināta sabiedrība, pieder tiešsaistes tirdzniecības vietne www.publi24.ro, kurā bez maksas vai par atlīdzību var publicēt reklāmas sludinājumus tostarp par preču pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu no dažādām vietām Rumānijā.

20. 2018. gada 1. augustā kāda neidentificēta persona šajā tiešsaistes tirdzniecības vietnē publicēja sludinājumu, kura saturs bija maldinošs un kaitējošs attiecībā uz prasītāju pamatlietā, jo tajā bija norādīts, ka viņa piedāvājot seksuāla rakstura pakalpojumus (turpmāk tekstā – "strīdīgais sludinājums"). Šajā sludinājumā bez viņas piekrišanas bija ietvertas prasītājas pamatlietā fotogrāfijas no viņas kādā sociālajā tīklā likumīgi turētā konta, kā arī viņas tālruņa numurs. Pirms šā sludinājuma publicēšanas to ievietojušās personas identitāte netika pārbaudīta. *Russmedia*, ar kuru sazinājās prasītāja pamatlietā, izņēma minēto sludinājumu no savas tiešsaistes tirdzniecības vietnes mazāk nekā pēc stundas. Tomēr tas pats sludinājums, norādot sākotnējo avotu, tika ievietots tiešsaistē citās reklāmas tīmekļvietnēs, kurās tas joprojām ir pieejams.

21. Uzskatot, ka ar strīdīgo sludinājumu ir pārkāptas viņas tiesības, prasītāja pamatlietā cēla prasību pret *Russmedia*.

22. *Judecătoria Cluj-Napoca* (Kližas-Napokas pirmās instances tiesa, Rumānija) apmierināja šo prasību un, pamatojoties uz Civilkodeksa 253. pantu [8], piesprieda *Russmedia* samaksāt prasītājai pamatlietā 7000 EUR par nemantisko kaitējumu, kas viņai ticis nodarīts gan ar viņas tiesību uz attēlu, godu un reputāciju aizskārumu un tiesību uz privāto dzīvi pārkāpumu, gan ar personas datu neatbilstošu apstrādi. Proti, šī tiesa uzskatīja, ka ar strīdīgo sludinājumu ir pārkāpti pienākumi, kas sabiedrībai *Russmedia* noteikti VDAR. Minētā tiesa uzskatīja, ka ar to, ka *Russmedia* ir atļāvusi publicēt un vēlāk tiešsaistē izplatīt šo sludinājumu, ir nopietni aizskartas prasītājas pamatlietā tiesības.

23. *Tribunalul Specializat Cluj* (Kližas specializētā tiesa, Rumānija) apmierināja *Russmedia* iesniegto apelācijas sūdzību, nospriežot, ka prasītājas pamatlietā prasība nav pamatota, jo šī sabiedrība nebija strīdīgā sludinājuma autore. Šī tiesa uzskatīja, ka *Russmedia* sniedz tikai sludinājumu uzglabāšanas pakalpojumu, aktīvi neiesaistoties šo sludinājumu "satura ziņā", un ka šādos apstākļos bija piemērojams Likuma Nr. 365/2002 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības.

24. Proti, apelācijas tiesa norādīja, ka *Russmedia* ir izņēmusi strīdīgo sludinājumu no savas tiešsaistes tirdzniecības vietnes mazāk nekā vienu stundu pēc tam, kad ar to bija sazinājusies prasītāja pamatlietā. Šī tiesa atzina *Russmedia* par atbrīvotu no atbildības par norādītajiem zaudējumiem, jo šī sabiedrība nebija attiecīgā sludinājuma autore un tā to bija bloķējusi, ņemot vērā Likuma Nr. 365/2002 11. panta 3. punktu un 14. panta 1. punkta b) apakšpunktu, tiklīdz tai bija kļuvis zināms, ka tas var aizskart prasītājas pamatlietā tiesības.

[8] Šī iesniedzējtiesas nolēmumā gan neatreferētā tiesību norma nosaka tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ko var izmantot persona, kuras nemantiskās tiesības ir tikušas aizskartas vai apdraudētas. Šāda persona var tiesā tostarp prasīt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgā gadījumā mantisku atlīdzinājumu par tai nodarīto kaitējumu, ja tajā ir vainojams kaitējumu radījušā nodarījuma izdarītājs.

25. Attiecībā uz datu pārziņa pienākumu pirms sludinājuma publicēšanas pārbaudīt, vai tā autoram ir tiesības izmantot tajā ietvertos personas datus, apelācijas tiesa pēc tam uzskatīja, ka ir piemērojams Likuma Nr. 365/2002 piemērošanas kārtības 11. pants, saskaņā ar kuru informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējam nav pienākuma uzraudzīt uzglabāto informāciju [9].

26. Visbeidzot – apelācijas tiesa uzskatīja, ka *Russmedia* nevar pārmest, ka tā nav veikusi pasākumus, lai novērstu strīdīgā sludinājuma izplatīšanu tiešsaistē. Tā norādīja, ka sniegtais pakalpojums ietvēra šā sludinājuma publicēšanu, un pasākumi, kuru mērķis bija bloķēt sabiedrības piekļuvi tam, tika veikti, tiklīdz prasītāja pamatlietā bija brīdinājusi *Russmedia*. Līdz ar to šī tiesa uzskatīja, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams Likums Nr. 365/2002, ar kuru minētā sabiedrība ir atbrīvota no atbildības par nemantisko kaitējumu, ko radījis tīmekļvietnē www.publi24.ro lietotāju publicēto sludinājumu saturs.

27. Prasītāja pamatlietā par šo nolēmumu iesniedza kasācijas sūdzību *Curtea de Apel Cluj* (Kluža apelācijas tiesa, Rumānija), kas ir iesniedzējtiesa.

28. Kasācijas sūdzībā prasītāja pamatlietā tostarp norāda, ka Likums Nr. 365/2002 neesot *lex specialis* iepretim VDAR un līdz ar to apelācijas tiesai *Russmedia* atbildība esot bijusi jāizvērtē, ņemot vērā šīs regulas normas.

29. Tā arī norāda, ka *Russmedia* loma neaprobežojoties ar konkrētu tehnisko līdzekļu nodrošināšanu klientiem, lai tie varētu piekļūt mitināšanas serverim. Viņa uzskata, ka šī sabiedrībai esot rīkojusies arī kā pārvaldītājs, iejaucoties sludinājumu satura ziņā, lai nodrošinātu labu informācijas pārvaldību. Minētā sabiedrība kā attiecīgās tīmekļvietnes pārvaldītājs uzglabājot un apstrādājot informācijas saturu. Datu apstrāde un glabāšana, kā arī to publiska pieejamība noteiktā formā nozīmējot gan sludinājumos ietverto datu un informācijas analīzi, gan šo sludinājumu pārvaldību, kas nepieciešama, lai nodrošinātu sabiedrībai vieglu piekļuvi, bet tas norādot uz šā uzņēmuma tiešu iesaistīšanos. Līdz ar to konkrētajā gadījumā Likuma Nr. 365/2002 14. pants neesot piemērojams. Turklāt prasītāja pamatlietā uzskata, ka šajā tiesību normā paredzētais atbrīvojums no atbildības nav piemērojams, ja atbildība ir konstatēta saskaņā ar tādiem citiem reglamentējošiem aktiem kā VDAR, un tas, pēc tās domām, tā ir šajā gadījumā.

30. Iesniedzējtiesa apmierināja kasācijas sūdzību, uzskatot, ka apelācijas tiesa nebija pārbaudījusi VDAR normu piemērojamību šīs lietas apstākļos, atcēla kasācijas kārtībā pārsūdzēto spriedumu un pārņēma lietu atkārtotai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

31. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka, pēc tās domām, tiešsaistes tirdzniecības vietni operatoriem nav pienākuma veikt lietotāju publicēto sludinājumu iepriekšēju pārbaudi. Tomēr tā norāda, ka saskaņā ar spriedumu *L'Oréal* u.c. [10] tikai tāds tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators, kuram nav aktīvas lomas, kas izpaužas kā palīdzības sniegšana, lai optimizētu pārdošanas piedāvājumu noformēšanu vai reklamētu šos piedāvājumus, var atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības. Turklāt saskaņā ar minēto spriedumu [11] tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators nevar atsaukties uz šo atbrīvojumu no atbildības, ja viņam ir bijis zināms par faktiem vai apstākļiem, uz kuriem pamatojoties rūpīgam

[9] Likuma Nr. 365/2002 piemērošanas kārtība tika apstiprināta ar *Hotărârea Guvernului nr. 1.308/2002* (Valdības lēmums Nr. 1308) un ir normatīva rakstura administratīvs akts. Šā lēmuma 11. panta 1. punktā noteikts, ka "Informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem, kas piedāvā Likuma [Nr. 365/2002] 12.–15. pantā minētos pakalpojumus, nav nedz jāpārbauda informācija, ko tie pārraida vai uzglabā, nedz aktīvi jāmeklē dati par šķietami prettiesiskām darbībām vai informāciju to sniegto informācijas sabiedrības pakalpojumu jomā".

[10] Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs (C-324/09, turpmāk tekstā – "spriedums *L'Oréal* u.c.", EU:C:2011:474, 116. punkts).

[11] Skat. spriedumu *L'Oréal* u.c. (124. punkts).

saimnieciskās darbības subjektam būtu bijis jāatklāj attiecīgo pārdošanas piedāvājumu prettiesiskums, un šādu zināšanu gadījumā viņš nav rīkojies ātri. Tādā pašā garā arī spriedumā *Papasavvas*[12] ir nospriests, ka preses izdevējsabiedrība, kam pieder tīmekļvietne, kurā ir publicēta avīzes elektroniskā versija, arī nevar atsaukties uz minēto atbrīvojumu no atbildības, ja vien tai ir zināma informācija, kuru tā publicē, un tā veic kontroli pār to.

32. Iesniedzējtiesa norāda, ka Tiesas judikatūra attiecas tikai uz tiešsaistē ievietotiem piedāvājumiem, kuru nelikumīgums izriet no to faktu un apstākļu analīzes, kuri ir skaidri paziņoti pārzinim pēc attiecīgā sludinājuma publicēšanas. Savukārt Tiesai nekad neesot bijusi iespēja izvērtēt tādu situāciju, kāda ir aplūkojama izskatāmajā lietā. Proti, pamatlietas specifika ir saistīta ar faktu, ka sludinājuma – kuru publicējis lietotājs, kura identitāte nebija noskaidrota laikā, kad prasītāja vērsās tiesā – saturs bija acīmredzami nelikumīgs un datu subjektam būtiski kaitējošs. Tādējādi iesniedzējtiesa uzskata, ka paziņošana datu pārzinim nebija nepieciešama, lai apzinātu un analizētu publicētās informācijas iespējamo nelikumīgumu.

33. Turklāt iesniedzējtiesa vērš uzmanību uz faktu, ka, lai gan pēc tam, kad prasītāja pamatlietā bija ziņojusi par strīdīgo sludinājumu, tas tika dzēsts no *Russmedia* tīmekļvietnes, kurā tas sākotnēji bija publicēts, tas tomēr pilnībā ticis pārņemts daudzās citās tīmekļvietnēs kopā ar visiem prasītājas pamatlietā datiem un fotogrāfijām, norādot sākotnējo avotu, bez nekādiem aizsardzības pasākumiem attiecībā uz personas datiem. Tātad kaitējums ir kļuvis par nepārejošu kaitējumu un turpinās vēl joprojām.

34. Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka seksuālā rakstura pakalpojumi, kuri minēti strīdīgajā sludinājumā un kurus it kā piedāvājot prasītāja pamatlietā, var būt saistīti ar tādiem smagiem noziedzīgiem nodarījumiem kā personas iesaistīšana prostitūcijā un cilvēku tirdzniecība, kas ir sodāmi saskaņā ar Krimināl kodeksu.

35. Visbeidzot – iesniedzējtiesa vērš uzmanību uz faktu, ka, ņemot vērā *Russmedia* vispārīgos tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumus, nešķiet, ka minētā sabiedrība būtu tikai pasīvs datu lietotājs. Proti, lai gan šī sabiedrība nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto vai publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, tā tomēr saglabājot tiesības izmantot šo saturu, t.sk. to jebkurā brīdī kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot.

36. Šādos apstākļos *Curtea de Apel Cluj* (Kližas apelācijas tiesa) ar 2023. gada 15. jūnija lēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 3. augustā, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2000/31] 12.–14. pants attiecas arī uz tādu informācijas mitināšanas pakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina lietotājiem vietni bezmaksas vai maksas sludinājumu publicēšanai un apgalvo, ka tā loma lietotāju sludinājumu publicēšanā ir tikai tehniska (nodrošinot platformu), taču savos vispārīgajos vietnes izmantošanas nosacījumos norāda, ka tas, lai arī nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto, publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, tomēr saglabā tiesības izmantot šo saturu, t.sk. jebkurā brīdī to kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot?

[12] Spriedums, 2014. gada 11. septembris (C-291/13, EU:C:2014:2209, 46. punkts).

2) Vai saskaņā ar [VDAR] 2. panta 4. punkta, 4. panta 7. un 11. punkta, 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta, 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 7., 24. un 25. panta un Direktīvas 2000/31 15. panta interpretāciju šādam informācijas mitināšanas pakalpojumu sniedzējam, kurš ir personas datu pārzinis, pirms sludinājuma publicēšanas jāpārbauda, vai persona, kas publicē sludinājumu, un personas datu īpašnieks, uz kuru attiecas sludinājums, ir viena un tā pati persona?

3) Vai saskaņā ar [VDAR] 2. panta 4. punkta, 4. panta 7. un 11. punkta, 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta, 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 7., 24. un 25. panta un Direktīvas 2000/31 15. panta interpretāciju šādam informācijas mitināšanas pakalpojumu sniedzējam, kurš ir personas datu pārzinis, iepriekš jāpārbauda lietotāju nosūtīto sludinājumu saturs, lai izslēgtu tos sludinājumus, kuri, iespējams, ir nelikumīgi vai kuri var iespējami radīt personas privātās un ģimenes dzīves aizskārumu?

4) Vai saskaņā ar [VDAR] 5. panta 1. punkta b) un f) apakšpunkta un 24. un 25. panta, kā arī Direktīvas 2000/31 15. panta interpretāciju šādam informācijas mitināšanas pakalpojumu sniedzējam, kurš ir datu pārzinis, ir pienākums īstenot drošības pasākumus, lai novērstu vai ierobežotu ar tā starpniecību publicēto sludinājumu satura reproducēšanu un izplatīšanu?"

37. Rakstveida apsvērumus iesniedza Rumānijas valdība un Eiropas Komisija. Prasītāja pamatlietā un Komisija bija pārstāvētas tiesas sēdē, kas notika 2024. gada 2. jūlijā.

IV. Juridiskā analīze

38. Pirmā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai *Russmedia* var atsaukties uz atbrīvojumu no atbildības, kas paredzēts Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā, savukārt otrais līdz ceturtais jautājums attiecas uz to, vai šī sabiedrība nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar VDAR.

39. Senāk Tiesa ir norādījusi, ka Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta, uz kuru attiecas pirmais jautājums, mērķis ir ierobežot tos gadījumus, kuros saskaņā ar šajā jomā piemērojamajām valsts tiesībām starpnieku pakalpojumu sniedzējus var saukt pie atbildības [13]. Uzskatu, ka, ņemot vērā šajā jomā notikušo Savienības tiesību attīstību, šajā tiesību normā paredzētais atbrīvojums no atbildības ir piemērojams arī tad, ja pakalpojumu sniedzēja atbildība iestājas, pamatojoties uz Savienības tiesību normām vai valsts tiesību normām, ar kurām šīs tiesības ir transponētas [14].

40. Iesniedzējtiesas nolēmums ļauj noprast, ka pamatlietā *Russmedia* atbildība var iestāties VDAR pārkāpuma dēļ [15]. Šādos apstākļos *a priori* varētu šķist vēlams vispirms analizēt otro līdz ceturto jautājumu, ar kuriem iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai *Russmedia* nav izpildījusi savus no VDAR izrietošos pienākumus. Tomēr analīzes skaidrības labad izvērtēšu jautājumus tādā secībā,

[13] Skat. spriedumu, 2010. gada 23. marts, *Google France* un *Google* (no C-236/08 līdz C-238/08, EU:C:2010:159, 107. punkts).

[14] Attiecībā uz Savienības tiesību transponēšanas normām skat. Wilman, F., *The Responsibility of Online Intermediaries for Illegal User Content in the EU and the US*, Edward Elgar, Čeltenhema–Northemptona, 2020, 18. lpp., 2.18. punkts. Attiecībā uz Savienības tiesībām kā tādām skat. arī 17. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV 2022, L 277, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Digitālo pakalpojumu akts").

[15] Proti, pēc pirmās instances tiesas domām, *Russmedia* piedēvēto darbību prettiesiskums izrietēja no VDAR pārkāpuma. Arī otrās instances tiesā un iesniedzējtiesā lietas dalībnieku diskusijas ir par to, vai var atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktu, lai atbrīvotu pakalpojumu sniedzēju no tā atbildības par šīs regulas pārkāpumu. Skat. šo secinājumu 28. punktu.

kādā tie ir uzdoti. Tādējādi vispirms izskatīšu iesniedzējtiesas nolēmumā izvirzīto problēmu no Direktīvas 2000/31 viedokļa un pēc tam izvērtēšu šo problēmu no VDAR skatpunkta. Visbeidzot savas analīzes pēdējā daļā izskatīšu šīs regulas un šīs direktīvas savstarpējo saikni.

41. Proti, visi prejudiciālie jautājumi attiecas uz būtiskāku jautājumu par savstarpējo saikni starp Direktīvas 2000/31 normām un VDAR normām. Šo jautājumu izvērtēšu pēc tam, kad būs identificētas lietā nozīmīgās šo abu Savienības tiesību aktu normas, jo visi četri prejudiciālie jautājumi būtībā ir par juridisko kvalifikāciju atbilstoši šajos aktos paredzētajām kategorijām.

A. Par pirmo jautājumu

42. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka uz subjektu – kas sniedz tādu informācijas sabiedrības pakalpojumu, kas izpaužas kā tiešsaistes tirdzniecības vietnes, kurā bez maksas vai par atlīdzību var publicēt sludinājumus, nodrošināšana lietotājiem – šajā tiesību normā paredzētais atbrīvojums no atbildības attiecas arī tad, ja šis pakalpojuma sniedzējs savas vispārīgajos tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumos norāda, ka tas, lai arī nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto, publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, taču saglabā tiesības izmantot šo saturu, t.sk. to jebkurā brīdī kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot.

43. Tātad (1. iedaļā) izvērtēšu šo vaicājumu, kura mērķis būtībā ir noskaidrot, vai *Russmedia* var kvalificēt kā "starpnieku pakalpojumu sniedzēju", kas *a priori* var atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības. Tā kā šķiet, ka iesniedzējtiesa pauž šaubas arī par to, vai, ņemot vērā pamatlietas specifiku, šajā lietā ir izpildīti nosacījumi, kas šajā tiesību normā izvirzīti atbrīvošanai no atbildības konkrētā gadījumā, pilnības labad (2. iedaļā) izvērtēšu arī šo vaicājumu.

1. Par jēdzienu "starpnieku pakalpojumu sniedzējs"

a) Jautājuma tvērums un ar to saistītie pieņēmumi

44. Man šķiet svarīgi uzsvērt gan pieņēmumu, uz kuru ir balstīts pirmais jautājums, gan šā jautājuma tvērumu.

45. Šajā ziņā, pirmām kārtām, kā esmu minējis [16], Direktīvas 2000/31 12., 13. un 14. pantā ir paredzēti atbrīvojumi no atbildības, kas piemērojami tad, ja pakalpojumi, kurus piedāvā informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēji, ir saistīti attiecīgi ar tālākpārsūtīšanu ("mere conduit"), pieglabāšanu ("caching") vai mitināšanu.

46. Lai gan pirmajā jautājumā ir atsauce uz šīm trim tiesību normām, iesniedzējtiesa ļauj noprast, ka *Russmedia* sniedz pakalpojumu, kas izpaužas kā lietotāju sniegtās informācijas mitināšana. Turklāt šķiet, ka ar Likuma Nr. 365/2002 14. pantu, par kura piemērojamību ir ticis debatēts valsts tiesās [17], ir transponēts Direktīvas 2000/31 14. pants, kas attiecas uz mitināšanas pakalpojumu. Tādējādi, manuprāt, pirmais jautājums attiecas uz šo Savienības tiesību normu un

[16] Skat. šo secinājumu 5. punktu.

[17] Skat. šo secinājumu 29. punktu.

iesniedzējtiesas sākotnējais pieņēmums ir tāds, ka *Russmedia* sniegtais pakalpojums ir informācijas sabiedrības pakalpojums un principā izpaužas kā tās tiešsaistes tirdzniecības vietnes lietotāju sniegtās informācijas mitināšana.

47. Otrām kārtām, runājot par pirmā jautājuma tvērumu, tā piesardzīgais formulējums ļauj noprast, ka iesniedzējtiesa nesprież par *Russmedia* lomu tās mitināšanas pakalpojuma sniegšanā. Proti, no šā jautājuma izriet, ka konstatējums, saskaņā ar kuru *Russmedia* loma ir tikai tehniska, izriet no šīs sabiedrības izteiktajiem apgalvojumiem [18]. Lai gan iesniedzējtiesa, šķiet, neapšauba šo apgalvojumu, tomēr tam pievērsīšos, jo tā pamatotību lielā mērā apstrīd prasītāja pamatlietā [19].

48. Visbeidzot, trešām kārtām, attiecībā uz *Russmedia* iesniedzējtiesa norāda, ka "nešķiet, ka minētā sabiedrība būtu tikai pasīvs datu lietotājs (starpnieku pakalpojumu sniedzējs), jo – lai gan [šī sabiedrība] nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto vai publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, tā tomēr saglabā tiesības izmantot šo saturu". Pirmā jautājuma formulējums atspoguļo šīs iesniedzējtiesas bažas. Proti, šā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības var attiekties "uz tādu [..] pakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina lietotājiem [tiešsaistes tirdzniecības vietni], taču savos vispārīgajos vietnes izmantošanas nosacījumos norāda, ka [tas] saglabā tiesības izmantot šo saturu".

49. Norādes par to, ka *Russmedia* darbības pēc sava rakstura ir tikai tehniskas vai pasīvas, iesniedzējtiesas nolēmumā ir veiktas ar atsauci uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības attiecas vienīgi uz gadījumu, kad pakalpojumu sniedzēja darbība aprobežojas tikai ar "starpnieku pakalpojumu sniedzēja" darbību tādā izpratnē, kādu likumdevējs ir vēlējies šīs direktīvas II nodaļas 4. iedaļā. Proti, šajā ziņā no minētās direktīvas 42. apsvēruma izriet, ka tajā paredzētās atkāpes atbildības jomā attiecas tikai uz tiem gadījumiem, kad informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēja darbība pēc savar rakstura it *tikai tehniska*, automātiska un *pasīva*, un tas nozīmē, ka šim pakalpojumu sniedzējam nav nedz zināšanu, nedz kontroles pār nosūtīto vai uzglabāto informāciju [20]. Tieši šīs judikatūras gaismā jāanalizē pirmais jautājums.

b) Tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora loma

50. Lai gan iesniedzējtiesa nesniedz detalizētu informāciju par *Russmedia* tiešsaistes tirdzniecības vietnes darbību, šķiet, ka šī sabiedrība nosaka sludinājumu izkārtojumu un publicē tos bez maksas vai par atlīdzību savā tiešsaistes tirdzniecības vietnē, kurā sludinājumi ir sagrupēti dažādās kategorijās, kuras izvēlas sludinājumus ievietojušie lietotāji un kurā citi lietotāji var veikt meklēšanu, izmantojot vienkāršu meklētājprogrammu, un sakārtot rezultātus. Lai sludinājumu ievietojušais lietotājs varētu publicēt sludinājumu tiešsaistē, viņam jāreģistrējas pie *Russmedia*. Viņa identitāte netiek pārbaudīta ne reģistrācijas, ne sludinājuma publicēšanas brīdī. Šāds šīs tiešsaistes tirdzniecības vietnes darbības apraksts izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, lietas dalībnieku rakstveida apsvērumiem un tiesas sēdē sniegtajiem apsvērumiem, kā arī manis paša veiktās izpētes. Iesniedzējtiesai jāpārbauda šo novērojumu pareizība, pirms tā pieņem nolēmumu pamatlietā.

[18] Proti, *Russmedia* norāda, ka tās "loma lietotāju sludinājumu publicēšanā ir tikai tehniska (nodrošinot platformu)".

[19] Skat. šo secinājumu 29. punktu.

[20] Skat. spriedumu, 2010. gada 23. marts, *Google France* un *Google* (no C-236/08 līdz C-238/08, EU:C:2010:159, 112. un 113. punkts).

51. Lietā, kurā bija iesaistīts tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators, Tiesa ir precizējusi, ka, lai pārbaudītu, vai šo operatoru var atbrīvot no atbildības saskaņā ar Direktīvas 2000/31 14. pantu, jāizvērtē, vai tas aprobežojas ar *neitrālu* sava pakalpojuma sniegšanu ar tīri tehniskas un automātiskas klientu sniegtās informācijas apstrādes palīdzību vai arī tam ir aktīva loma, kas tam ļauj zināt par uzglabāto informāciju vai kontrolēt to [21].

52. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka tas vien, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators uz sava servera glabā pārdošanas piedāvājumus, nosaka sava pakalpojuma nosacījumus, saņem par to atlīdzību un saviem klientiem sniedz vispārīga rakstura informāciju, tam nevar liegt Direktīvā 2000/31 paredzētās atkāpes atbildības jomā [22].

53. Turklāt attiecībā uz vienu no nosacījumiem, kam Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā ir pakārtota starpnieku pakalpojumu sniedzēja atbrīvošana no atbildības un pie kuriem atgriezīšos vēlāk [23], Tiesa ir atzinusi – apstāklis, ka satura kopīgošanas tiešsaistē platformas pakalpojumu sniedzējs veic šajā platformā augšupielādētā satura automatizētu indeksāciju, ka minētā platforma ietver meklēšanas funkciju un ka tā iesaka video atkarībā no lietotāju profila vai vēlmēm, nav pietiekams, lai uzskatītu, ka šis nosacījums nav izpildīts [24]. *A fortiori* šis apstāklis nevar arī liegt šādam operatoram iespēju atsaukties uz šajā tiesību normā paredzēto atbrīvojumu no atbildības. Proti, jautājums, vai ir izpildīti nosacījumi, kam šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā ir pakārtota atbrīvošana no atbildības, rodas tikai tad, ja attiecīgo pakalpojumu sniedzēju var kvalificēt kā "mitināšanas pakalpojuma sniedzēju, kuram ir neitrāla loma" attiecībā uz tā uzglabāto informāciju, un tas *a priori* var atsaukties uz šo atbrīvojumu.

54. Tādējādi pirmšķietami *Russmedia* ir neitrāla loma attiecībā uz informāciju, kas tiek uzglabāta pēc sludinājumus ievietojušo lietotāju pieprasījuma, un tā var atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu. Tagad jākliedē iesniedzējtiesas šaubas, kas atspoguļotas pirmā jautājuma formulējumā, ar kuru tā būtībā vēlas noskaidrot, vai, pārbaudot šā atbrīvojuma piemērojamību, izšķiroša nozīme jāpiešķir vispārīgajiem tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem vai arī tās operatora faktiski veiktajām darbībām.

c) Vispārīgo izmantošanas nosacījumu nozīmīgums

55. Jāatgādina – saskaņā ar savas vispārīgajiem tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem *Russmedia*, lai arī nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto, publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, taču saglabā tiesības izmantot šo saturu, t.sk. to jebkurā brīdī kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot.

56. Uzreiz jāteic, ka pamatlieta nav par to, ka prasītājai pamatlietā būtu nodarīts kaitējums ar to, ka *Russmedia* būtu kaut kā ietekmējusi savā tiešsaistes tirdzniecības vietnē pieejamo strīdīgo sludinājumu. Tātad šajā lietā runa nav par situāciju, kad kaitējums izrietētu no satura, kuru tiešsaistes tirdzniecības vietnes lietotājs ir iesniedzis un kuru tās operators ir pārveidojis vai ar kuru tas ir manipulējis.

[21] Skat. spriedumu *L'Oréal* u.c. (113. punkts).

[22] Skat. spriedumu *L'Oréal* u.c. (115. punkts).

[23] Šajā tiesību normā būtībā ir noteikts, ka šāds pakalpojumu sniedzējs nevar zināt par nelikumīgu darbību vai informāciju. Skat. šo secinājumu 68. punktu.

[24] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, *YouTube* un *Cyando* (C-682/18 un C-683/18, turpmāk tekstā – "spriedums *YouTube* un *Cyando*", EU:C:2021:503, 114. punkts).

57. Kad tas ir noskaidrots, jānorāda, ka *Russmedia*, ņemot vērā savas vispārīgos tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumus, šķiet, nav nekāda pienākuma pret sludinājumus ievietojušajiem lietotājiem attiecībā uz sludinājumu, kuri tiek uzglabāti pēc viņu pieprasījuma, satura sagatavošanu un noformēšanu. Savukārt šī sabiedrība patur tiesības izmantot šo informāciju pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot.

58. Šajā ziņā jāteic, ka, lai gan vispārīgajos tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumos var noteikt informācijas sabiedrības pakalpojuma funkcionēšanu un tie ļauj saprast tā sniedzēja lomu, līgumiskie noteikumi, saskaņā ar kuriem šis pakalpojumu sniedzējs var veikt darbību saistībā ar uzglabāto informāciju, lai gan tam nav pienākuma to darīt, paši par sevi nevar būt izšķiroši, kad rodas jautājums, vai minētā pakalpojumu sniedzēja loma ir neitrāla. Proti, savā judikatūrā Tiesa vērš uzmanību uz informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzēja faktisku līdzdalību pakalpojuma lietotāju iesniegtās informācijas sagatavošanā un noformēšanā. Savukārt, izvērtējot Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētā atbrīvojuma no atbildības piemērojamību, nav jāņem vērā darbības, kuras pakalpojumu sniedzējam ir atļauts veikt saskaņā ar tā platformas izmantošanas nosacījumiem, bet kuras tas neīsteno praksē. Citiem vārdiem sakot, šajā pārbaudē jāņem vērā darbības, kuras šāda pakalpojuma sniedzējs ir faktiski veicis.

59. Konkrētāk, Tiesa ir atzinusi, ka tad, ja tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators *sniedz palīdzību*, kura it īpaši ietver attiecīgo pārdošanas piedāvājumu noformēšanas optimizāciju vai šo piedāvājumu reklamēšanu, jāuzskata, ka tam nav bijusi neitrāla pozīcija starp attiecīgo klientu–pārdevēju un potenciālajiem pircējiem, bet gan bijusi aktīva loma, kas tam ļauj zināt vai kontrolēt informāciju par šiem piedāvājumiem[25]. Tāpat Tiesa būtībā ir nospriedusi, ka preses izdevējsabiedrība nevar atsaukties uz atbrīvojumu no atbildības, kurš paredzēts Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā, attiecībā uz informāciju, kas *ietverta laikraksta, kuru publicē šī sabiedrība, papīra versijas elektroniskajā izdevumā*, jo tai principā ir zināma informācija, kuru tā publicē, un tā veic kontroli pār to[26].

60. Rezumējot, manis tikko minētajos judikatūras izvilkumos tiešsaistes tirdzniecības vietnes darbības kārtība ietvēra uzglabātās informācijas *ex ante* pārzināšanu un kontroli. Savukārt šajā lietā, kā tiesas sēdē norādīja Komisija, nekas neliecina par to, ka *Russmedia* būtu iesaistījusies sludinājumu radīšanā, optimizācijā vai noformēšanā vai ka tā būtu kontrolējusi to individuālo saturu pirms sludinājumu publicēšanas. Kontrolei, ko šī sabiedrība varēja īstenot saskaņā ar tās vispārīgajiem tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem, ir tikai potenciāls un *ex post* raksturs. Turklāt šķiet, ka *Russmedia* nav tādu zināšanu par uzglabāto informāciju, kas varētu pamatot to, ka šai sabiedrībai Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības nav piemērojams.

61. Turklāt, kā norādīja Komisija, platformas lietošanas noteikumi, kuri ir līdzīgi *Russmedia* izmantotajiem nosacījumiem, starpniecības pakalpojumu gadījumā nav nekas neparasts[27]. Šajā ziņā jānorāda – tas, ka starpnieku pakalpojumu sniedzējs patur tiesības izmantot sava pakalpojuma lietotāju sniegto informāciju, ir gluži atbilstīgi, ņemot vērā svarīgo lomu, kāda starpnieku pakalpojumu sniedzējiem ir cīņā pret nelikumīgu saturu tiešsaistē.

[25] Spriedums *L'Oréal* u.c. (116. punkts).

[26] Spriedums, 2014. gada 11. septembris, *Papasavvas* (C-291/13, EU:C:2014:2209, 45. punkts).

[27] Piemēram, kā tiesas sēdē norādīja Komisija, līdzīgs noteikums bija ietverts spriedumā *YouTube* un *Cyando* (30. punkts) aplūkotās video kopīgošanas platformas vispārējos lietošanas noteikumos. Turklāt Komisija savos rakstveida apsvērumos ir norādījusi, ka *Russmedia* tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas vispārējie nosacījumi nešķiet esam būtiski atšķirīgi no spriedumā *L'Oréal* u.c. aplūkotā platformas operatora izstrādātajiem lietošanas noteikumiem.

62. Proti, – lai izpildītu nosacījumus, kam ir pakārtota starpnieku pakalpojumu sniedzēja atbrīvošana no atbildības un kuri ir paredzēti Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā – tiklīdz tiek atklāts nelikumīgs saturs, starpnieku pakalpojumu sniedzējam jāreaģē un šis saturs jāizņem vai jābloķē. Tieši tālab, lai apliecinātu savu spēju šādi rīkoties, šāds pakalpojumu sniedzējs var paturēt tiesības jebkurā brīdī dzēst minēto saturu.

63. Šādos apstākļos tas vien, ka saskaņā ar savas vispārīgajiem tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem *Russmedia* patur tiesības izmantot saturu, kas tiek uzglabāts pēc tās pakalpojuma lietotāju pieprasījuma, nav pamats, lai šai sabiedrībai nepiemērotu Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības.

d) Starpsecinājums

64. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu uz pirmo jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka uz subjektu – kas sniedz tādu informācijas sabiedrības pakalpojumu, kas izpaužas kā tiešsaistes tirdzniecības vietnes, kurā bez maksas vai par atlīdzību tiek ievietoti sludinājumi, nodrošināšana lietotājiem – šajā tiesību normā paredzētais atbrīvojums no atbildības attiecas arī tad, ja tas savas vispārīgajos tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumos norāda, ka tas, lai arī nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto, publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, taču saglabā tiesības izmantot šo saturu, t.sk. to jebkurā brīdī kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot, ar nosacījumu, ka šis pakalpojumu sniedzējs neveic pasākumus, kuri liktu tam zaudēt tā neitrāla mitināšanas pakalpojuma sniedzēja statusu.

65. Pilnības labad jāpārbauda, vai, ņemot vērā pamatlietas specifiku, šajā lietā ir izpildīti nosacījumi, kam ir pakārtots šis atbrīvojums.

2. Par nosacījumiem, kam ir pakārtota starpnieku pakalpojumu sniedzēja atbrīvošana no atbildības

66. Iesniedzējtiesas nolēmumā ir uzsvērtas izskatāmās lietas īpatnības, kas šķiet esam saistītas ar nosacījumiem, kuriem Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts pakārto atbrīvošanu no atbildības par uzglabāto informāciju. Proti, iesniedzējtiesa vērš Tiesas uzmanību uz strīdīgā sludinājuma acīmredzami nelikumīgo un būtiski kaitējošo raksturu, kā arī uz to, ka šis sludinājums ir pieejams vairākās citās tīmekļvietnēs, kurās tas ir pārņemts.

a) Uzglabātās informācijas acīmredzamais nelikumīgums

1) Acīmredzami nelikumīga satura identificēšana

67. Iesniedzējtiesa norāda, ka *Russmedia* būtu varējusi identificēt un analizēt publicētās informācijas iespējamo nelikumīgumu pat tad, ja šai sabiedrībai par šo nelikumīgo saturu netiktu ziņots. Proti, pēc šīs tiesas domām, strīdīgā sludinājuma saturs ir acīmredzami nelikumīgs un būtiski kaitējošs prasītājai pamatlietā. Tātad šķiet, ka iesniedzējtiesa balstās uz pieņēmumu, ka šā skaidrā nelikumīguma dēļ *Russmedia* esot bijis jāzina par šo sludinājumu un tā satura

nelikumīgumu. Tādējādi, lai *Russmedia* varētu būt atbrīvota no atbildības, tai saskaņā ar Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktu esot bijis – ātri un negaidot attiecīgu lūgumu – jāizņem minētais sludinājums vai jāliedz piekļuve tam.

68. Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta mērķis ir atbrīvot mitināšanas pakalpojuma sniedzēju no tā atbildības par uzglabāto informāciju, ja tam par nelikumīgu darbību vai informāciju nav zināms. Ja mitināšanas pakalpojuma sniedzēja atbildība tiek, kā šajā lietā, piesaukta saistībā ar prasību atlīdzināt zaudējumus, kļūst piemērojams stingrāks atbrīvošanas no atbildības nosacījums. Šādā gadījumā uz pakalpojumu sniedzēju nav attiecināms šīs direktīvas 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības, ja tas ir uzzinājis par faktiem vai apstākļiem, uz kuriem pamatojoties rūpīgam saimnieciskās darbības subjektam būtu bijis jākonstatē attiecīgais nelikumīgums, un tas nav rīkojies atbilstoši minētās direktīvas 14. panta 1. punkta b) apakšpunktam [28]. Proti, kā prasīts Direktīvā 2000/31, darbības vai informācijas nelikumīgumam jābūt "acīmredzamam" vai, citiem vārdiem sakot, – viegli identificējamam [29].

69. Tomēr pakalpojumu sniedzējs var zaudēt tiesības uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības tikai tad, ja tam ir faktiskas zināšanas par faktiem vai apstākļiem, uz kuriem pamatojoties rūpīgs saimnieciskās darbības subjekts var objektīvi konstatēt darbības vai informācijas nelikumīgo raksturu. Proti, neatkarīgi no tā, vai runa ir par prasību atlīdzināt zaudējumus, nepietiek ar to, ka pakalpojumu sniedzējs vispārīgi apzinās, ka tā pakalpojums tiek izmantots arī nelikumīga satura kopīgošanai. Pakalpojumu sniedzējam jābūt zināšanām par faktiem vai apstākļiem, kuri attiecas uz konkrētām nelikumīgām darbībām un nelikumīgu informāciju [30].

70. Tātad Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais nosacījums nav izpildīts, ja pakalpojumu sniedzējs, *pamatojoties uz tā rīcībā esošo informāciju*, konstatē vai neņem vērā saglabāto datu nelikumīgumu vai kļūdās attiecībā uz šo datu likumīgumu. Proti, informācijas vai darbības nelikumīgums jānovērtē objektīvi, savukārt saskaņā ar rūpīga saimnieciskās darbības subjekta kritēriju *zināšanas par faktiem, kas liecina par šo nelikumību, principā tiek izvērtētas, ņemot vērā attiecīgajam pakalpojumu sniedzējam faktiski pieejamo informāciju*.

71. Šādos apstākļos nevar *prezumēt*, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram ir zināšanas par ikviena nelikumīga un kaitējoša sludinājuma saturu. Turklāt šādas prezumpcijas ieviešana nozīmētu šim operatoram uzlikt pienākumu aktīvi uzraudzīt visus katra sava sludinājumu ievietojušā lietotāja datus, lai identificētu sludinājumus, kuri ir acīmredzami nelikumīgi un kaitējoši. Šāds uzraudzības pienākums man šķiet grūti savienojams ar Direktīvas 2000/31 loģiku.

72. Proti, šāds uzraudzības pienākums, kas ieviests "caur sētas durvīm", nebūtu saderīgs ar Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktu, kurā noteikts, ka dalībvalstis nedrīkst uzlikt mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem vispārēju pienākumu uzraudzīt informāciju, ko tie uzglabā, vai vispārēju pienākumu aktīvi noskaidrot faktus vai apstākļus, kuri liecina par nelikumīgām darbībām. Tādējādi mitināšanas pakalpojuma sniedzējam nevar ar valsts pasākumiem noteikt pienākumu vispārīgi uzraudzīt informāciju, ko tas uzglabā [31].

[28] Šajā nozīmē skat. spriedumu *L'Oréal* u.c. (122. punkts) un spriedumu *YouTube* un *Cyando* (115. punkts).

[29] Šajā nozīmē skat. spriedumu *YouTube* un *Cyando* (113. punkts).

[30] Šajā nozīmē skat. spriedumu *YouTube* un *Cyando* (111. un 112. punkts).

[31] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 3. oktobris, *Glawischnig-Piesczek* (C-18/18, EU:C:2019:821, 42. punkts).

73. Līdz ar to Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto nosacījumu nevar uzskatīt par neizpildītu tāpēc vien, ka sludinājums, kas publicēts tiešsaistes tirdzniecības vietnē, ir acīmredzami nelikumīgs un būtiski kaitējošs personai, uz kuru attiecas šis sludinājums. Pilnības labad piebildīšu, ka Direktīvā 2000/31 nav bez ievērības atstāta situācija, kurā mitināšanas pakalpojuma sniedzējs izmanto ekonomisku vai organizatorisku modeli, kas stimulē vai veicina nelikumīga satura izplatīšanu.

2) Platforma, kas iesaistīta nelikumīgās darbībās

74. Direktīvas 2000/31 44. apsvērumā ir teikts, ka pakalpojumu sniedzējs, kas tīši sadarbojas ar kādu no saviem pakalpojumu saņēmējiem, lai veiktu nelikumīgas darbības, neaprobežojas ar tālākpārsūtīšanas ("mere conduit") un pieglabāšanas ("caching") darbībām, kas minētas attiecīgi šīs direktīvas 12. un 13. pantā. Līdz ar to šis pakalpojumu sniedzējs nevar izmantot atkāpes atbildības jomā, kas paredzētas šāda veida darbībām. Lai gan šajā apsvērumā nav minēta mitināšanas darbība, kas norādīta šīs direktīvas 14. pantā, nav neviena iemesla, kādēļ tāda pati argumentācija nebūtu attiecināma arī uz šo darbību. Proti, spriedumā *YouTube* un *Cyando*[32] Tiesa ir nospriedusi, ka tiešsaistes platformas pakalpojumu sniedzējs, kurš papildus vienkāršai platformas nodrošināšanai sniedz sabiedrībai piekļuvi šādam saturam, tādējādi pārkāpjot autortiesības, nav uzskatāms par neitrālu mitināšanas pakalpojuma sniedzēju, uz kuru attiektos Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā noteiktais atbrīvojums no atbildības.

75. Minētajā spriedumā, lai noskaidrotu, vai pakalpojumu sniedzējs nodrošina sabiedrībai šādu piekļuvi, Tiesa šķiet esam netieši balstījusies uz savu analīzi par jēdzienu "izziņošana" Direktīvas 2001/29/EK[33] izpratnē. Saskaņā ar šo no Tiesas sprieduma par kopīgošanas platformu *The Pirate Bay*[34] aizgūto analīzi pakalpojumu sniedzējs nodrošina šādu piekļuvi, ja tas, pilnībā apzinoties savas rīcības sekas, iesaistās aizsargāta satura nelikumīgā izziņošanā, ko veic tā platformas lietotāji, lai citiem interneta lietotājiem sniegtu piekļuvi šādam saturam. Pēc Tiesas domām, lai konstatētu, vai tas tā ir, jāņem vērā visi apstākļi, kas raksturo attiecīgo situāciju un ļauj tieši vai netieši izdarīt secinājumus par to, vai pakalpojumu sniedzēja iejaukšanās minētā satura nelikumīgā izziņošanā ir vai nav tīša.

76. Ja šo pieeju attiecinātu uz šīs lietas apstākļiem, tas nozīmētu, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators – kurš ir izvēlējies tādu ekonomisko un/vai organizatorisko modeli, ar kuru tā platformas lietotāji tiek mudināti izplatīt acīmredzami nelikumīgu un būtiski kaitējošu saturu vai kurš veicina un atvieglo šāda satura neierobežotu un nekontrolētu izplatīšanu – zaudētu neitrāla mitināšanas pakalpojuma sniedzēja statusu Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr nekas neliecina, ka *Russmedia* būtu izvēlējusies šādu modeli.

[32] Minētā sprieduma 108. punkts.

[33] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.).

[34] Skat. spriedumu, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456, 36., 45. un 48. punkts).

3) Savienības tiesību attīstība tiešsaistē pieejamā satura moderācijas jomā

77. Varētu argumentēt, ka uzskats, ka Direktīva 2000/31 principā, ja vien nepastāv ārkārtas apstākļi [35], neuzliek mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem pienākumu konstatēt ikvienu acīmredzami nelikumīgu un būtiski kaitējošu saturu, var šķist ne visai apmierinošs, ņemot vērā riskus, ko šāda satura izplatīšana var radīt attiecībā uz šo pakalpojumu lietotāju un trešo personu tiesībām.

78. Tomēr, kā jau esmu norādījis citā kontekstā [36], Direktīva 2000/31 ir sava laikmeta produkts, un Savienības likumdevējs vēlējās izveidot pamatregulējumu, kas īpašā veidā aizsargā informācijas sabiedrības pakalpojumu brīvu apriti. Līdz ar to šī direktīva tikai uzliek informēšanas pienākumus ikvienam informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējam [37], nenošķirot dažādas mitināšanas pakalpojumu kategorijas. Proti, minētā direktīva ir balstīta uz loģiku, saskaņā ar kuru, ievērojot direktīvā noteiktos ierobežojumus, dalībvalstis ievieš pienākumus, kas to teritorijā reģistrētiem pakalpojumu sniedzējiem jāievēro. Konkrēti, dalībvalstu rīcības brīvību ierobežo šīs pašas direktīvas 15. pantā noteiktais aizliegums neuzlikt vispārēju pārraudzības pienākumu.

79. Ar Direktīvu 2000/31 ieviestais pamatregulējums pakāpeniski ir ticis papildināts ar konkrētām nozarēm specifiskiem tiesību aktiem, kuros ir prasīts ieviest atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu noteiktas lietotāju kategorijas no tāda specifiska satura kā, piemēram, teroristisks vai ar bērnu pornogrāfiju saistīts saturs [38].

80. Nesen Savienības likumdevējs ir būtiski grozījis tiešsaistes platformām piemērojamo tiesisko regulējumu. Proti, Digitālo pakalpojumu aktā ir diferencēti platformu pienākumi atbilstoši noteiktiem kritērijiem, kā arī zināmā mērā reglamentēts jautājums par nelikumīga satura moderāciju [39]. Tomēr uz izskatāmo lietu šis jaunais tiesiskais regulējums neattiecas, un, manuprāt, Tiesai tiesību tālākveidošanas ceļā nevajadzētu ieviest pienākumu, kas ne tikai nav paredzēts Direktīvā 2000/31, kura piemērojama pamatlietas faktiem, bet arī ir pretrunā tās 15. pantam.

b) Publicēto sludinājumu satura tālāka izplatīšana

81. Vēl viens aspekts, uz kuru iesniedzējtiesa vērš Tiesas uzmanību, ir saistīts ar apstākli, ka, lai gan *Russmedia* pēc prasītājas pamatlietā lūguma ir izņēmusi strīdīgo sludinājumu no savas tiešsaistes tirdzniecības vietnes, šis sludinājums joprojām ir pieejams daudzās citās tīmekļvietnēs, kurās tas tika pārņemts no *Russmedia* tiešsaistes tirdzniecības vietnes, norādot sākotnējo avotu. Iesniedzējtiesa nav tieši uzdevusi jautājumu par šo apstākli no Direktīvas 2000/31 viedokļa. Savukārt tā uz šo apstākli atsaucas ceturtajā jautājumā, kas attiecas uz pasākumiem, kuri jāveic saskaņā ar VDAR, lai nodrošinātu personas datu apstrādes drošību. Tomēr tiesas sēdē, atbildot uz Tiesas jautājumiem, minēto apstākli lietas dalībnieki ir apsprieduši šīs direktīvas 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā atbrīvojuma no atbildības nosacījuma kontekstā. Ņemot vērā šos apsvērumus, lai sniegtu iesniedzējtiesai noderīgu atbildi, izvērtēšu jautājumu, vai

35 Skat. šo secinājumu 76. punktu.

36 Šajā nozīmē skat manus secinājumus apvienotajās lietās *Airbnb Ireland* u.c. (no C-662/22 līdz C-667/22, EU:C:2024:18, 4. un 5. punkts).

37 Skat. Direktīvas 2000/31 5.–7. pantu un 10. pantu.

38 Skat., piemēram, 5. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/784 (2021. gada 29. aprīlis) par vēršanos pret teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē (OV 2021, L 172, 79. lpp.), kā arī 28.b pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV 2010, L 95, 1. lpp., un labojums – OV 2010, L 263, 15. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. novembra Direktīvu (ES) 2018/1808 (OV 2018, L 303, 69. lpp.).

39 Skat. Digitālo pakalpojumu akta 35. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzītais nosacījums ir izpildīts, ja pēc tam, kad ir kļuvis zināms par faktiem vai apstākļiem, kas ļauj viegli konstatēt uzglabātās informācijas nelikumīgumu, mitināšanas pakalpojuma sniedzējs ātri izņem šo informāciju no savas tīmekļvietnes, bet tā joprojām ir pieejama citās tīmekļvietnēs, kuras to ir pārņēmušas no šā mitināšanas pakalpojuma sniedzēja vietnes.

82. Šajā ziņā iesniedzējtiesa neprecizē, vai strīdīgo sludinājumu *Russmedia* ir izplatījusi tālāk citu tīmekļvietņu operatoriem vai arī tie to ir nokopējuši, *Russmedia* par to neko nezinot. Par šo jautājumu tiesas sēdē notika debates. Lai iesniedzējtiesai sniegtu noderīgu atbildi, izvērtēšu abas šīs hipotēzes.

1) Strīdīgā sludinājuma pārņemšana, ko veic partneri

83. Tiesas sēdē Komisija norādīja uz situāciju, kurā *Russmedia* saskaņā ar savas vispārīgajiem tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem nododot savā tiešsaistes tirdzniecības vietnē publicētos sludinājumus tālāk līgumpartneriem, kuri ir norādīti tās vietnē un kuri tātad ir zināmi sludinājumus ievietojušajiem lietotājiem.

84. Var rasties jautājums, vai šādā gadījumā tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora sniegtais pakalpojums ir informācijas, kas tiek uzglabāta pēc tā pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, *neitrāla* mitināšana. Proti, neaizmirsīsim, ka Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts ir piemērojams tikai tad, ja pakalpojumu sniedzējs piedāvā šādu pakalpojumu.

85. Šajā ziņā jāteic, ka tad, ja tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators individualizēti un/vai ar cilvēku līdzdalību nodod tālāk sava pakalpojuma saņēmēja sniegto informāciju saviem partneriem, lai tie publicētu šo informāciju citās tīmekļvietnēs, šā operatora loma līdzinās šīs informācijas popularizētāja lomai. Šādā gadījumā man ir šaubas par to, vai uz šā operatora sniegto pakalpojumu pilnībā attiecas Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts. Turpretī tad, ja informāciju, kas tiek uzglabāta pēc lietotāja pieprasījuma, ir pārņēmuši citu tīmekļvietņu operatori un ja minētā operatora loma šajā nosūtīšanā ir tikai tehniska un automatizēta, varētu uzskatīt, ka šī tiesību norma tam pilnībā ir piemērojama.

86. Taču iesniedzējtiesas nolēmumā nav izklāstīti faktiskie apstākļi, kas ļautu noskaidrot, kura no šīm abām hipotēzēm atbilst situācijai pamatlietā. Vēl svarīgāk – jautājums, vai Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzītais nosacījums ir izpildīts, rodas tikai tad, ja *Russmedia* var kvalificēt par "mitināšanas pakalpojuma sniedzēju" šīs tiesību normas izpratnē. Tādēļ izvērtēšu minētās direktīvas 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, pamatojoties uz pieņēmumu, ka *Russmedia* ir mitināšanas pakalpojuma sniedzējs šīs tiesību normas izpratnē un ka strīdīgo sludinājumu šīs sabiedrības partneri ir pārņēmuši apstākļos, kurus Komisija ir norādījusi tiesas sēdē [40].

87. Šajā ziņā tekstuāli Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka, lai varētu izmantot atbrīvojumu no atbildības, mitināšanas pakalpojuma sniedzējam jārīkojas ātri, lai izņemtu nelikumīgo informāciju vai liegtu tai piekļuvi. Tādējādi šī tiesību norma neaprobežojas ar norādi, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam jāizņem nelikumīgā informācija vai jābloķē piekļuve tai. Proti, likumdevējs ir izvēlējies atvērtu formulējumu, saskaņā ar kuru būtībā pakalpojumu sniedzējam nekavējoties jāizbeidz nelikumīgā darbība, kas veikta, izmantojot tā pakalpojumu vai saistībā ar to.

[40] Skat. šo secinājumu 83. punktu.

88. Šā nosacījuma formulējumu patiešām varētu saprast tādējādi, ka Savienības likumdevēja mērķis bija nevis noteikt konkrētus sasniedzamos rezultātus, bet gan tikai to, ka šajā ziņā tiek pieliktas pūles. Tomēr Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunkta atvērtais formulējums pakalpojumu sniedzējam atstāj arī zināmu rīcības brīvību ("izņemtu [..] informāciju *vai* liegt[u] tai pieeju"), kas tam ļauj veikt piemērotu, samērīgu un efektīvu pasākumu. Šāda minētās tiesību normas interpretācija jāveic, ņemot vērā vairākus šīs direktīvas apsvērumus.

89. Proti, Direktīvas 2000/31 46. apsvērumā ir teikts, ka informācijas izņemšanai jānotiek saskaņā ar "šajā sakarā izveidot[ajām] procedūr[ām] valsts līmenī" un ka šī direktīva "neietekmē dalībvalstu tiesības noteikt īpašas prasības, kas jāievēro nekavējoties pirms informācijas izņemšanas vai liegšanas". Tomēr nekas neliecina par to, ka šādas procedūras un prasības būtu noteiktas piemērojamos valsts tiesību aktos.

90. Katrā ziņā Direktīvas 2000/31 41. apsvērumā ir teikts, ka šī direktīva rada līdzsvaru starp iesaistītajām dažādajām interesēm un izveido principus, uz kuriem var balstīt nozares līgumus un standartus. Konkrētāk attiecībā uz šīs direktīvas 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzīto nosacījumu šīs direktīvas 46. apsvērumā ir teikts, ka pakalpojumu sniedzējam jāizņem informācija vai jāliedz tai piekļuve, ievērojot vārda brīvības principu. Šajā ziņā Tiesa ir paskaidrojusi, ka minētās direktīvas 14. panta 1. punktā noteiktajā atbrīvojumā no atbildības izpaužas līdzsvars, kuru ar šo direktīvu ir gribēts nodrošināt starp dažādajām iesaistītajām interesēm, kuru vidū ir arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 11. pantā garantētās vārda brīvības ievērošana [41].

91. No tā secinu, ka, lai Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzītais nosacījums tiktu uzskatīts par izpildītu, nelikumīgās informācijas izņemšana jāveic, nodrošinot dažādo attiecīgo tiesību un brīvību aizsardzības prasību vajadzīgo salāgošanu un taisnīgu līdzsvaru starp tām.

92. Šajā ziņā, no vienas puses, tāpat kā vārda brīvības ievērošana ir garantēta Hartā un minēta Direktīvas 2000/31 46. apsvērumā, arī privātās dzīves neaizskaramība ir garantēta Hartas 7. pantā. No otras puses, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt līdzsvaru starp iesaistītajām interesēm, mērķis efektīvi aizsargāt personas reputāciju un godu nav sasniedzams ar pārmērīgu pienākumu noteikšanu mitināšanas pakalpojuma sniedzējam [42].

93. Šādos apstākļos, lai Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzītais nosacījums tiktu uzskatīts par izpildītu, vienlaikus gādājot par attiecīgo tiesību ievērošanu, tad mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kura pakalpojums tiek izmantots tā uzglabātās informācijas izplatīšanai tālāk tā līgumpartneriem, būtu jāveic saprātīgi pasākumi nolūkā panākt, ka arī tā partneri vajadzības gadījumā šo saturu izņem vai bloķē. Piemēram, ar šiem partneriem noslēgtajos līgumos varētu iekļaut attiecīgu noteikumu par to.

2) Strīdīgā sludinājuma pārņemšana, ko veic trešās personas

94. Tiesas sēdē tika apspriests ne tikai gadījums, kad sludinājumu pārņem tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora partneri, bet arī gadījums, kad publiski pieejamu sludinājumu pārņem trešās personas bez šā operatora ziņas vai piekrišanas. Tika apspriests jautājums, vai, ņemot vērā šo

[41] Šajā nozīmē skat. spriedumu *YouTube* un *Cyando* (113. punkts).

[42] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 3. oktobris, *Glawischnig-Piesczek* (C-18/18, EU:C:2019:821, 44. punkts).

secinājumu 91. punktā izklāstītos apsvērumus, lai izpildītu Direktīva 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram jāveic pasākumi attiecībā uz trešām personām. Uz šo jautājumu jāatbild noliedzoši.

95. Proti, Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzītais nosacījums ir balstīts uz ideju, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam nekavējoties jādara viss, kas ir tā spēkos, lai izbeigtu nelikumīgu darbību, kas tiek veikta, izmantojot tā pakalpojumu vai saistībā ar to. Savukārt tas, vai šis nosacījums ir izpildīts, nevar būt atkarīgs no rīcības, kas nav tā varā.

96. Neskarot manis tikko izklāstītās papildu piezīmes par nosacījumiem, kuriem Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts pakārto starpnieku pakalpojumu sniedzēja atbrīvošanu no atbildības, joprojām ierosinu uz pirmo jautājumu atbildēt tā, kā izklāstīts šo secinājumu 64. punktā.

B. Par otro līdz ceturto jautājumu

97. Ar otro līdz ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai VDAR 5. panta 1. punkta b) un f) apakšpunkts, 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 7., 24. un 25. pants jāinterpretē tādējādi, ka informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējam, kas nodarbojas ar bezmaksas vai maksas sludinājumu mitināšanu tīmekļvietnē pēc savu lietotāju pieprasījuma, iepriekš jāpārbauda sludinājuma ievietotāja identitāte (otrais jautājums) un publicēto sludinājumu saturs (trešais jautājums), kā arī jāveic drošības pasākumi, lai novērstu vai ierobežotu sludinājumu, kuros ir ietverti personas dati, satura reproducēšanu vai tālāku izplatīšanu (ceturtais jautājums).

98. Šie jautājumi attiecas arī uz VDAR 2. panta 4. punktu, 4. panta 7. un 11. punktu, kā arī uz Direktīvas 2000/31 15. pantu. Tomēr, lai sniegtu noderīgu atbildi uz šiem jautājumiem, pietiek ar to, ka tiek interpretētas VDAR tiesību normas, kas minētas šo secinājumu iepriekšējā punktā un nosaka personas datu apstrādē iesaistītā subjekta pienākumus un atbildību.

99. Turklāt, lai atbildētu uz šiem jautājumiem, vispirms jānosaka, kādā statusā šāds pakalpojumu sniedzējs ir iesaistīts personas datu apstrādē. Šajā ziņā šķiet, ka otrais līdz ceturtais jautājums ir balstīts uz pieņēmumu, ka *Russmedia* ir rīkojusies kā "pārzinis" VDAR 4. panta 7. punkta izpratnē. Proti, tajos ir minēta šī tiesību norma un norādīts uz "pakalpojumu sniedzēj[u] [..], kurš ir personas datu pārzinis". Tāpat kā Komisijai man ir šaubas par šādu juridisko kvalifikāciju. Tādēļ, ciktāl tirdzniecības vietnes operatora juridiskā kvalifikācija var ietekmēt atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem, vispirms (1. iedaļā) iztirzāšu šo kvalificējamību atbilstoši VDAR paredzētajām kategorijām un pēc tam (2. iedaļā) atgriezīšos pie jautājuma par šā operatora pienākumiem un atbildību.

1. Par juridisko kvalifikāciju

a) Personas datu apstrādē iesaistītie subjekti

100. VDAR 4. panta 7. punktā jēdziens "pārzinis" ir definēts kā persona, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Šajā regulā ir minēts arī vēl kāds cits datu apstrādē iesaistītais subjekts, proti, "apstrādātājs". Minētās regulas 4. panta 8. punktā tas ir definēts kā persona, kas apstrādā personas datus pārziņa vārdā.

101. Datu apstrādē iesaistītā subjekta klasifikācija atbilstoši VDAR paredzētajām kategorijām nosaka šā subjekta pienākumus un atbildību. Šos pienākumus un šo atbildību nosaka tiesību normas, kuras ir minētas otrajā līdz ceturtajā jautājumā.

102. Proti, ikvienai personas datu apstrādei jāatbilst VDAR 5. panta 1. punktā noteiktajiem datu apstrādes principiem un tās 6. pantā uzskaitītajiem apstrādes likumīguma nosacījumiem. Tieši pārzinis ir tas, kas ir atbildīgs par šo principu ievērošanu [43] un kam gadījumā, ja apstrāde pamatojas uz piekrišanu, jāspēj uzskatāmi parādīt, ka datu subjekts ir piekritis savu personas datu apstrādei, kā tas prasīts šīs regulas 7. panta 1. punktā. Tāpat arī minētās regulas 24. un 25. pantā pārzinim ir paredzēti vispārīgi pienākumi īstenot atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu, ka apstrāde notiek saskaņā ar šo pašu regulu.

103. Turklāt statuss, kādā rīkojas apstrādē iesaistītais subjekts, arī nosaka, kādā apjomā tas ir atbildīgs par VDAR pārkāpumiem.

104. Proti, saskaņā ar VDAR 82. panta 2. punkta pirmo teikumu "jebkurš apstrādē iesaistītais pārzinis ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, kura pārkāpj šo regulu". Pārzinis ir atbildīgs ne tikai par ikvienu personas datu apstrādi, kuru tas veic pats, bet arī par to apstrādi, kas tiek veikta tā vārdā [44]. Savukārt saskaņā ar minētās regulas 82. panta 2. punkta otro teikumu "apstrādātājs ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, tikai tad, ja tas nav izpildījis šajā regulā paredzētos pienākumus, kas konkrēti adresēti apstrādātājam, vai ja tas ir rīkojies neatbilstīgi vai pretēji pārziņa likumīgiem norādījumiem".

b) Apstrādes nolūki un līdzekļi

105. Lai noteiktu, vai personas datu apstrādē iesaistīto subjektu var uzskatīt par pārzini VDAR 4. panta 7. punkta izpratnē, jāpārbauda, vai šis subjekts savās interesēs patiešām ir ietekmējis šīs apstrādes *nolūku un līdzekļu noteikšanu*.

106. Apstrādes nolūks ir saistīts ar jautājumu, *kādēļ* dati tiek apstrādāti [45]. Principā tieši persona, kura ir izraisījusi apstrādi, pieņem lēmumu par to.

107. Jēdziena "līdzekļi" aprises nav tik skaidras un jānoskaidro datu apstrādes ekonomisko un tehnoloģisko struktūru attīstības kontekstā. Vispārīgi runājot, apstrādes nolūks ir saistīts ar iemeslu, kādēļ dati tiek apstrādāti, savukārt līdzekļi atbild norāda uz to, *kā* šis mērķis tiks sasniegts. Proti, līdzekļu noteikšana it īpaši ietver lēmumu par to, kādi dati tiek apstrādāti [46], kuri var tiem piekļūt un kā [47], un – ciktāl ar šādu lēmumu var noteikt apstrādes darbību izbeigšanu – arī par apstrādes ilgumu. Lēmumu pieņemšana par rīkiem vai fiziskiem vai digitāliem datu nesējiem [48], ar kuru palīdzību dati tiek vākti, noformēti vai izplatīti, arī palīdz noteikt apstrādes līdzekļus.

[43] Skat. VDAR 5. panta 2. punktu.

[44] Skat. spriedumu, 2023. gada 5. decembris, *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21, EU:C:2023:949, 36. punkts).

[45] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 11. janvāris, *État belge* (Oficiālā laikrakstā apstrādāti dati) (C-231/22, EU:C:2024:7, 31. punkts).

[46] Skat. spriedumus, 2018. gada 5. jūnijs, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, 37. punkts), un 2023. gada 5. decembris, *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21, EU:C:2023:949, 32. punkts), no kuriem izriet, ka persona – kurai ir aktīva loma, nosakot to personu loku, kuru dati tiks apstrādāti, un kura izlemj, kādi dati tiks apstrādāti – ir pārzinis.

[47] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 11. janvāris, *État belge* (Oficiālā laikrakstā apstrādāti dati) (C-231/22, EU:C:2024:7, 33. punkts), kas liek domāt, ka saziņas kanālu, ar kuru palīdzību trešās personas var iepazīties ar datiem, izvēle ir pielīdzināma apstrādes līdzekļu noteikšanai.

[48] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 29. jūlijs, *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, 77. punkts), un 2024. gada 11. janvāris, *État belge* (Oficiālā laikrakstā apstrādāti dati) (C-231/22, EU:C:2024:7, 33. punkts).

108. Tomēr pārzinim nav jānosaka visi apstrādes tehniskie un organizatoriskie aspekti. Lēmums uzticēt datu apstrādi apstrādātājam var izrietēt ne tikai no vēlmes atslogot pārziņa darba apjomu, bet arī no tā, ka pārzinim nav nepieciešamo tehnisko zināšanu vai līdzekļu, lai organizētu apstrādi. Šādai interpretācijai, kuras pamatā ir ekonomiskā realitāte, apstiprinājums ir rodams arī VDAR tiesību normās.

109. Proti, lai gan saskaņā ar VDAR 28. panta 3. punktu līgumā vai citā juridiskā aktā, uz kura pamata pārzinis uztic apstrādi apstrādātājam, jānosaka apstrādes *nolūks*, šādam juridiskajam pamatam nav izsmeļoši jāatbild uz jautājumu, kā dati tiks apstrādāti. Tam jānosaka tikai apstrādes priekšmets un ilgums, tās raksturs un nolūks, kā arī personas datu veids un datu subjektu kategorijas. Tādējādi, no vienas puses, sensitīvi jautājumi, kas ir būtiski apstrādes likumīgumam, ir tikai datu pārziņa ziņā. No otras puses, lai gan apstrādātājs rīkojas pārziņa vārdā un izpilda tā norādījumus, tas var noteikt apstrādes tehniskos un organizatoriskos pasākumus vai pat tam tie jānosaka, nepārsniedzot savas kā apstrādātāja funkcijas. Citiem vārdiem sakot, ar *nebūtisku* apstrādes *līdzekļu* noteikšanu nepietiek, lai datu apstrādē iesaistītajai personai piešķirtu pārziņa statusu.

110. Pamatojoties uz šo secinājumu 106.–109. punktā izklāstītajiem kritērijiem, iesniedzējtiesai būs jāizlemj, vai *Russmedia* var uzskatīt par datu pārzini. Lai sniegtu valsts tiesai izskatāmā strīda atrisināšanai noderīgas norādes par Savienības tiesību interpretāciju, pievērsīšos šai problemātikai.

c) Tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators un VDAR

111. Iesākumā jānorāda, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnē publicētajos sludinājumos ietverto personas datu apstrāde jānošķir no tādu sludinājumus ievietojušo lietotāju datu apstrādes, kuri izveido kontu pie šīs tirdzniecības vietnes operatora, lai publicētu savus sludinājumus. Šāda konta izveide un citas darbības, kas saistītas ar sludinājumus ievietojušo lietotāju sniegtajiem datiem, ir apstrādes darbības, par kurām šis operators ir atbildīgs, ņemot vērā VDAR. Būtībā operators izlemj, kādi dati ir nepieciešami, lai reģistrētu kontu, un, ieviešot šo sludinājumus ievietojušo lietotāju reģistrācijas procedūru, tas nosaka šo datu apstrādes nolūku.

112. Iesniedzējtiesas nolēmumā tiek vaicāts, vai tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators savās interesēs ietekmē arī to, kā tiek noteikti tā tiešsaistes tirdzniecības vietnē publicētajos sludinājumos iespējami ietverto personas datu apstrādes nolūki un līdzekļi.

113. Šajā ziņā, par tiešsaistē ievietotā sludinājumā ietvertu datu *apstrādes nolūku* jāteic, ka sludinājuma publicēšana tiešsaistes tirdzniecības vietnē parasti ir paredzēta, lai popularizētu sabiedrībā sludinājumu ievietojušā lietotāja piedāvāto produktu vai pakalpojumu. Tātad šo nolūku nosaka attiecīgais sludinājumu ievietojušais lietotājs. Savukārt nešķiet, ka šīs tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators savās interesēs ietekmē iemeslu, kālab šie sludinājumi tiek publicēti. Izskatāmā lieta lieliski ilustrē šo tiešsaistes tirdzniecības vietnes darbības specifiku. Proti, strīdīgais sludinājums tika ievietots tiešsaistē nevis tālab, lai popularizētu sludinājumu ievietojušā lietotāja pakalpojumu, bet gan lai nodarītu kaitējumu prasītājai pamatlietā. Operators nav ietekmējis šā sludinājuma autora nožēlojamo motivāciju.

114. Par *apstrādes līdzekļu* noteikšanu jāteic, ka tieši sludinājumu ievietojušais lietotājs ir tas, kas nosaka, kā dati tiek apstrādāti. Proti, sludinājumu ievietojušais lietotājs izlemj, vai sludinājumā tiks iekļauti dati un, attiecīgā gadījumā, kādi. Savukārt ir ļoti iespējams, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators pat nezina par faktu, ka sludinājumā ir ietverti personas dati. Turklāt, lai šis

operators patiešām nosaka sludinājumu izkārtojumu un citus šīs tiešsaistes tirdzniecības vietnes darbības tehniskos un organizatoriskos aspektus, ņemot vērā apsvērumus, kurus esmu izklāstījis šo secinājumu 109. punktā, jānorāda, ka minētā operatora ietekme uz datu apstrādes nebūtisko līdzekļu noteikšanu tomēr nenozīmē, ka tas būtu jāuzskata par pārzini.

115. Tādējādi nešķiet, ka tāds tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators kā *Russmedia* savās interesēs ietekmētu to, kā tiek noteikti šajā tiešsaistes tirdzniecības vietnē ievietotajos sludinājumos iespējami ietverto personas datu apstrādes nolūki un līdzekļi. Ja šis operators ir iesaistīts šo datu apstrādē, tad tas rīkojas kā apstrādātājs sludinājumu ievietojušā lietotāja vārdā un uz tā atbildību. Šādos apstākļos par "pārziņiem" VDAR izpratnē ir kvalificējami mitināšanas pakalpojuma lietotāji [49].

116. Ņemot vērā izskatāmās lietas specifiku, ir lietderīgi tikko izklāstītos apsvērumus papildināt ar vēl dažiem precizējumiem.

117. Pirmām kārtām, neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar VDAR datu subjektu var uzskatīt par savu personas datu pārzini [50], jānorāda, ka šajā lietā uz personu, kas ir ievietojusi strīdīgo sludinājumu tiešsaistē, neattiecās šajā sludinājumā ietvertie dati.

118. Otrām kārtām, *Russmedia* saskaņā ar savas vispārīgajiem tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem patur tiesības izmantot informāciju, kas tiek uzglabāta pēc sludinājumus ievietojušo lietotāju pieprasījuma. Tā var šo informāciju jebkurā brīdī kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot. Tiklīdz šāda darbība ir uzsākta attiecībā uz sludinājumā ietvertajiem datiem, šo sabiedrību varētu uzskatīt par pārzini attiecībā uz konkrētu apstrādes darbību ar visiem no tās izrietošajiem pienākumiem un atbildību. Proti, persona var būt atbildīga par apstrādes darbībām, kuru nolūkus un līdzekļus tā nosaka. Savukārt, neskarot iespējamo civiltiesisko atbildību, kas šajā ziņā paredzēta valsts tiesībās, šo personu nevar uzskatīt par pārzini VDAR izpratnē attiecībā uz agrākām vai vēlākām apstrādes ķēdes darbībām, kuru nolūkus, ne arī līdzekļus tā nenosaka [51].

119. Trešām kārtām, apsvērumi, kurus esmu tikko formulējis, atbilst 29. panta datu aizsardzības darba grupas [52] nostājai tās 2010. gada 16. februāra Atzinumā 1/2010 par "personas datu apstrādātāja [pārziņa]" un "apstrādātāja" jēdzienu [53]. Proti, šī darba grupa uzskata, ka internetpiekļuves pakalpojumu sniedzējs, kas piedāvā uzglabāšanas pakalpojumus, principā ir apstrādātājs attiecībā uz personas datiem, kurus tiešsaistē publicē tā klienti, kas izmanto šo pakalpojumu sniedzēju savu tīmekļvietņu mitināšanai un uzturēšanai. Turpretī tad, ja šāds pakalpojumu sniedzējs uzglabātos datus apstrādā saviem mērķiem, tas saistībā ar attiecīgajām apstrādes darbībām kļūst par datu pārzini. Turklāt šī nostāja atbilst arī Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas nostājai 2021. gada 7. jūlijā pieņemtajās Pamatnostādnēs 07/2020 par pārziņa un

[49] Šajā ziņā skat. van der Sloot, B., "Welcome to the Jungle: The Liability of Internet Intermediaries for Privacy Violations in Europe", *Jipitec*, 6. sēj., Nr. 3, 2015, 217. lpp.

[50] Par šo problemātiku skat. Helberger, N., un van Hoboken, J., "Little Brother Is Tagging You – Legal and Policy Implications of Amateur Data Controllers", *Computer Law International* (*CRi*), Nr. 4., 2010, 101. un nākamās lpp., kā arī Finck, M., "Cobwebs of Control: The Two Imaginations of the Data Controller in EU Law", *International Data Privacy Law*, 11. sēj., Nr. 4, 2021, 338.–341. lpp.

[51] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, 74. punkts).

[52] Stājoties spēkā VDAR, šo darba grupu aizstāja Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (skat. šīs regulas 68. pantu un 94. panta 2. punktu).

[53] Pieejams šajā tīmekļvietnē: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_lv.pdf, 24. lpp.

apstrādātāja jēdzieniem VDAR [54], saskaņā ar kurām mitināšanas pakalpojuma sniedzējs, kurš nenosaka, vai tā mitinātie dati ir personas dati, kā arī neapstrādā datus citādi, kā tikai tos uzglabā sava klienta vārdā, ir apstrādātājs.

120. Tādējādi, neskarot faktisko apstākļu pārbaudes, kas vēl jāveic iesniedzējtiesai, Tiesai, manuprāt, būtu jāvērš šīs tiesas uzmanība uz iespēju pārskatīt *Russmedia* kvalifikāciju. Proti, tāpat kā Komisija uzskatu, ka šai sabiedrībai ir nevis pārziņa, bet gan apstrādātāja loma attiecībā uz apstrādes darbībām, kuras izriet no strīdīgā sludinājuma publicēšanas. Pamatojoties tieši uz šo pieņēmumu, tagad izvērtēšu otro līdz ceturto jautājumu.

2. Tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora pienākumi un atbildība

a) Gadījums, kad tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators tiek uzskatīts par apstrādātāju attiecībā uz sludinājumos ietverto datu apstrādi

121. Tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram VDAR noteikto pienākumu un atbildības kontekstā ir būtiski nošķirt, no vienas puses, šajā tirdzniecības vietnē publicētajos sludinājumos ietverto personas datu apstrādi un, no otras puses, pie šā operatora kontu izveidojušo sludinājumus ievietojušo lietotāju datu apstrādi.

1) Sludinājumos ietverto datu apstrāde

122. Gadījumā, ja attiecībā uz sludinājumos ietverto personas datu apstrādi *Russmedia* patiešām bija apstrādātājs, tai nebija jāpārbauda, vai apstrāde ir pieļaujama un likumīga. Proti, kā esmu norādījis [55], saskaņā ar otrajā jautājumā minētajām tiesību normām tieši pārzinis uzņemas atbildību par personas datu apstrādes principu ievērošanu. Tāpat saskaņā ar tiesību normām, kuras minētas trešajā jautājumā, apstrādātājam arī nav iepriekš jāpārbauda tās informācijas saturs, uz kuru attiecas apstrādes darbības.

123. Ceturtais jautājums ir vērsts uz to, lai noskaidrotu, vai *Russmedia* būtu bijis jāveic drošības pasākumi, lai novērstu vai ierobežotu personas datus ietverošo sludinājumu satura kopēšanu vai tālāku izplatīšanu. Šis jautājums attiecas uz VDAR 5. panta 1. punkta b) un f) apakšpunkta un 24. un 25. panta interpretāciju. Arī šīs tiesību normas attiecas uz pienākumiem, kas ir noteikti nevis apstrādātājam, bet pārzinim.

124. Tomēr VDAR 32. pantā ir precizēti pārziņa un iespējamā apstrādātāja pienākumi attiecībā uz šīs apstrādes drošību [56].

125. Konkrētāk, VDAR 32. panta 1. punktā ir noteikts, ka pārzinis un apstrādātājs īsteno atbilstīgus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu tādu drošības līmeni, kas atbilst ar šo apstrādi saistītam riskam, ņemot vērā ne tikai tehnikas līmeni un īstenošanas izmaksas, bet arī apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī riskus. Tāpat šīs regulas

[54] Pieejamas šajā tīmekļvietnē: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-10/edpb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_lv.pdf, 40. punkts.

[55] Skat. šo secinājumu 102. punktu.

[56] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 25. janvāris, *MediaMarktSaturn* (C-687/21, EU:C:2024:72).

32. panta 2. punktā ir noteikts, ka, novērtējot atbilstīgo drošības līmeni, ņem vērā it īpaši riskus, ko rada apstrāde, jo īpaši nejauša vai nelikumīga personas datu iznīcināšana, nozaudēšana, pārveidošana, neatļauta izpaušana vai piekļuve tiem.

126. Ciktāl VDAR 32. panta 2. punkts attiecas uz apstrādātāja pienākumiem, šajā tiesību normā tiek pieņemts, ka datu apstrāde, kas veikta saskaņā ar pārziņa norādījumiem, ir pieļaujama un likumīga. Apstrādātājam nav pienākuma uzraudzīt pārziņa, kura vārdā tas apstrādā datus, darbības. Turpretī tam jāveic pasākumi, lai gādātu par personas datu apstrādes drošību pret trešo personu iejaukšanos. Proti, šīs regulas 32. panta 1. punktā būtībā ir konkretizēti tās 5. panta 1. punkta f) apakšpunktā noteiktie integritātes un konfidencialitātes principi[57]. Saskaņā ar šiem principiem pārzinim vai viņa vārdā dati jāapstrādā tā, lai nodrošinātu pienācīgu šo datu drošību, tostarp aizsardzību pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nozaudēšanu.

127. Ja tiešsaistes tirdzniecības vietnē ievietotos sludinājumus saskaņā ar šīs vispārīgajiem tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumiem var pārņemt citu vietņu operatori, kuri ir tajā uzskaitīti un tādējādi – iepriekš zināmi sludinājumus ievietojušajiem lietotājiem, tad apstrādātājam būtu jāīsteno pasākumi, kas ļauj tam panākt to sludinājumu izņemšanu, kuri ir dzēsti no tā paša platformas. Proti, var izrādīties, ka apstrāde nav vai vairs nav likumīga, un platformai, ar kuras starpniecību tiek veikta sludinājuma tālāka izplatīšana, būtu jāspēj izbeigt VDAR pārkāpumu arī tās partneru vidū. Šāds iznākums ir saskanīgs ar to, kas noteikts attiecībā uz mitināšanas pakalpojuma sniedzēja pienākumu ievērot Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu[58].

128. Savukārt pretēji tam, ko šķiet uzskatām iesniedzējtiesa ceturtajā jautājumā, man nešķiet, ka apstrādātājam būtu pienākums novērst vai ierobežot personas datus ietverošo sludinājumu kopēšanu vai tālāku izplatīšanu. Apstrādātajam nav jānosaka, kas tiem var piekļūt un kā.

2) Sludinājumus ievietojušo lietotāju datu apstrāde

129. Tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora pienākumu un atbildības apjoms ir lielāks saistībā ar to sludinājumus ievietojušo lietotāju datu apstrādi, kuri pie šā operatora izveido kontu. Šajā apstrādē operators ir pārzinis, un tam pilnībā ir piemērojami VDAR 24. un 25. pants[59].

130. VDAR 24. pantā pārzinim ir paredzēts vispārīgs pienākums īstenot atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu, ka datu apstrāde notiek saskaņā ar šo regulu. Minētās regulas 25. pantā pārzinim ir noteikts pienākums gan apstrādes līdzekļu noteikšanas, gan pašas apstrādes laikā īstenot atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, kas paredzēti, lai efektīvi īstenotu datu aizsardzības principus un lai apstrādē integrētu vajadzīgās garantijas nolūkā izpildīt šīs regulas prasības un aizsargāt datu subjektu tiesības.

131. Kā izriet no VDAR 24. un 25. panta, attiecīgajiem pasākumiem jāreaģē uz riskiem, kas raksturīgi kontekstam, kādā personas dati tiek apstrādāti. Lai arī vērtējums par konkrēto risku identificēšanu un piemērotu līdzekļu noteikšanu ir jāatstāj iesniedzējtiesas ziņā, kurai ir zināmi visi ar šīm tiesību normām nozīmīgo kritēriju kopumu saistītie faktiskie apstākļi, tomēr vēlos vēl piebilst sekojošo.

[57] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *Krankenversicherung Nordrhein* (C-667/21, EU:C:2023:1022, 68. punkts).

[58] Skat. šo secinājumu 93. punktu.

[59] Skat. šo secinājumu 111. punktu.

132. Kā teikts VDAR 75. apsvērumā, datu apstrāde var radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, it īpaši, ja tā var izraisīt identitātes viltošanu un ja datu subjektiem var tikt atņemta iespēja kontrolēt savus personas datus. Proti, parasti identitāte tiek viltota, lai veiktu krāpnieciskas darbības, kaitējot datu subjektam vai trešai personai. Turklāt tiešsaistes platformu bezatbildīga izmantošana var izraisīt fizisku personu tiesību pārkāpumu, un varbūtība, ka par šo pārkāpumu atbildīgā persona var palikt nesodīta, šos riskus pastiprina.

133. Līdz ar to tad, ja pārzinis pārvalda tiešsaistes tirdzniecības vietni, kas pieejama sludinājumus ievietojušajiem lietotājiem, kuri šīs tirdzniecības vietnes izmantošanai gaitā var iespējami viltot citas personas identitāti krāpnieciskos nolūkos, tam jāīsteno pasākumi, kas ļauj tam mazināt šo risku. Kā prasīts VDAR 25. pantā, lai izpildītu šīs regulas prasības un aizsargātu datu subjekta tiesības, pārzinim šis risks jāņem vērā gan apstrādes līdzekļu noteikšanas, gan pašas apstrādes laikā.

134. Šādos apstākļos tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram, manuprāt, jāparedz tehniski vai organizatoriski pasākumi, kas ļauj tam pārbaudīt sludinājumus ievietojušo lietotāju identitāti. Proti, šāda pārbaude, pirmkārt, ierobežotu personas datu nelikumīgas vai negodīgas apstrādes risku attiecībā uz datu subjektu un, otrkārt, ļautu cīnīties pret šīs tiešsaistes tirdzniecības vietnes bezatbildīgu izmantošanu, jo lietotājiem vairs nebūtu anonimitātes radītās nesodāmības sajūtas.

135. Jāprecizē, ka aksioma par anonimitāti interneta izmantošanā neizslēdz iespēju pārbaudīt sludinājumus ievietojušo lietotāju identitāti. Sludinājumu ievietojušā lietotāja dati nedrīkst būt pieejami jebkuram platformas lietotājam. Tos var pārbaudīt un glabāt tikai pārzinis, lai tas varētu izpildīt pienākumus, kuri tam ir uzlikti ar VDAR. Lai veiktu pārbaudi, operators var pieprasīt, lai tiktu paziņots tālruņa numurs, un to izmantot reģistrācijas apstiprināšanai. Šāds risinājums tiešsaistes platformām nav nekas neparasts.

136. Šāds pasākums patiešām neļauj novērst visus identitātes viltošanas riskus. Tomēr VDAR pārzinim ir tikai noteikts pienākums veikt tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai, cik vien iespējams, novērstu jebkādu personas datu aizsardzības pārkāpumu [60]. Tātad tas ir pienākums nevis sasniegt konkrētu rezultātu, bet gan darīt visu iespējamo, lai to sasniegtu. Katrā ziņā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka *Russmedia* nav īstenojusi nevienu pasākumu, kas ļautu tai veikt pārbaudi par strīdīgā sludinājuma autora identitāti šā sludinājuma reģistrācijas vai publicēšanas brīdī.

137. Šādos apstākļos ierosinu uz otro līdz ceturto jautājumu atbildēt, ka VDAR 5. panta 1. punkta f) apakšpunkts, 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 7., 24. un 25. pants jāinterpretē tādējādi, ka informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbojas ar bezmaksas vai maksas sludinājumu mitināšanu tīmekļvietnē pēc savu lietotāju pieprasījuma, rīkojas kā apstrādātājs attiecībā uz personas datiem, kas ietverti tā tiešsaistes tirdzniecības vietnē ievietotajos sludinājumos. Šajā kontekstā tam nav jāpārbauda publicēto sludinājumu saturs vai jāīsteno drošības pasākumi, kas var novērst vai ierobežot ar tā starpniecību publicēto sludinājumu satura kopēšanu un tālāku izplatīšanu. Tomēr tam jāīsteno atbilstoši organizatoriski un tehniski pasākumi, lai gādātu par apstrādes drošību attiecībā uz trešām personām. Savukārt šāds pakalpojumu sniedzējs rīkojas kā pārzinis attiecībā uz savā tīmekļvietnē reģistrēto un sludinājumus ievietojušo lietotāju personas datiem. Šajā kontekstā tam jāpārbauda šo sludinājumus ievietojušo lietotāju identitāte.

[60] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 14. decembris, *Natsionalna agentsia za prihodite* (C-340/21, EU:C:2023:986, 30. punkts).

138. Tagad pilnības labad un gadījumam, ja Tiesa nepiekristu manai analīzei, īsumā izvērtēšu tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora – ja tas tiktu uzskatīts par pārzini VDAR 4. panta 7. punkta izpratnē – pienākumus un atbildību attiecībā uz personas datiem, kas ietverti tā tiešsaistes tirdzniecības vietnē ievietotajos sludinājumos. Proti, kā esmu minējis [61], otrais līdz ceturtais jautājums šķiet esam balstīti uz pieņēmumu, ka *Russmedia* rīkojas kā "pārzinis".

b) Gadījums, kad tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators tiek uzskatīts par pārzini attiecībā uz sludinājumos ietverto datu apstrādi

139. Ievadam jānorāda – apstāklis, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators ir pārzinis, nebūt obligāti nenozīmē, ka par pārzini nevar būt uzskatāms arī šīs tiešsaistes tirdzniecības vietnes lietotājs, kas tajā ievieto sludinājumu [62].

140. Proti, VDAR ir atzīta kopīgas atbildības esamība, kura ne vienmēr nozīmē, ka personas datu apstrādē iesaistīto dažādo subjektu atbildība būtu līdzvērtīga. Gluži pretēji, šie subjekti var būt iesaistīti dažādos šīs apstrādes posmos un atšķirīgā mērā, un tāpēc tas, cik lielā mērā katrs no tiem ir atbildīgs, jāvērtē, ņemot vērā visus attiecīgajā lietā nozīmīgos apstākļus.

141. Tomēr koncentrēšos uz tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora pienākumiem un atbildību, jo šajā lietā runa ir par šāda operatora atbildību par to personas datu apstrādi, kuri ietverti tā tiešsaistes tirdzniecības vietnē ievietotajā sludinājumā.

142. Otrā un trešā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai pirms sludinājuma publicēšanas tīmekļvietnes operatoram jāpārbauda gan sludinājumu ievietojušās personas, gan sludinājumā minētās personas identitāte, kā arī lietotāju ievietoto sludinājumu saturs.

143. Šajā ziņā neesmu pārliecināts, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram jāpārliecinās, ka sludinājumu ievietojušais lietotājs patiešām ir persona, uz kuru attiecas sludinājumā ietvertie dati. Proti, tiešsaistes tirdzniecības vietni sludinājumu ievietojošs lietotājs var izmantot arī tālab, lai publicētu sludinājumu attiecībā uz kādu citu personu.

144. Tomēr datu pārzinim jāpārbauda, vai personas datu apstrāde pamatojas uz datu subjekta piekrišanu vai kādu citu likumā paredzētu leģitīmu pamatu. Šāds pienākums tam ir noteikts VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 6. panta 1. punktā un 7. panta 1. punktā.

145. Tādējādi, ja tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators rīkojas kā datu pārzinis, tam jānodrošina, ka persona, kuras dati ir ietverti sludinājumā, ir piekritusi to apstrādei. Loģiski, ka tam jākontrolē arī jebkura sludinājumu ievietojušā lietotāja ievietotā sludinājuma saturs, lai pārbaudītu, vai tajā ir ietverti personas dati.

146. Saskaņā ar VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto godprātības principu datu pārzinim arī jānodrošina, lai dati tiktu apstrādāti godprātīgi attiecībā uz datu subjektu. Turklāt saskaņā ar šīs regulas 24. un 25. pantu tam jāīsteno arī tehniski un organizatoriski pasākumi, lai nodrošinātu, ka apstrāde tiek veikta saskaņā ar minēto regulu. To darot, tam jāņem vērā datu apstrādes kontekstam raksturīgie riski.

[61] Skat. šo secinājumu 99. punktu.

[62] Par šo problemātiku skat. šo secinājumu 115. punktu.

147. Publiski pieejamu personas datu apstrāde tiešsaistes vidē var izraisīt riskus fizisku personu tiesībām un brīvībām, tostarp zaudējumus vai nemantisko kaitējumu.

148. Ja tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators ir šajā tirdzniecības vietnē ievietotajos sludinājumos ietvertās datu apstrādes pārzinis, tam jākontrolē sludinājumi pirms to publicēšanas tiešsaistē, jāpārbauda, vai to apstrāde pamatojas uz datu subjekta piekrišanu vai kādu citu likumā paredzētu leģitīmu pamatu, un jāveic pasākumi pret datu subjektiem kaitējošu apstrādi. Ja tas neievēro šos principus, to var saukt pie atbildības par šīs regulas pārkāpumiem saskaņā ar VDAR 82. pantu.

149. Ar ceturto jautājumu ir gribēts noskaidrot, vai tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram jāīsteno drošības pasākumi, lai nepieļautu vai ierobežotu ar tā starpniecību publicēto sludinājumu satura kopēšanu un tālāku izplatīšanu.

150. Ja, ņemot vērā kontekstu, kādā tiek veikta apstrāde, pastāv iespēja, ka sludinājumi tiks pārņemti citās vietnēs un ka personas dati vēlāk tiks apstrādāti veidā, kas nav saderīgs ar nolūkiem, kādiem tie tika vākti, tad pārzinis varētu apsvērt šādu pasākumu īstenošanu, kuriem gan jābūt piemērotiem. Tomēr neesmu pārliecināts, ka tādas tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatoram, kuras ekonomiskā jēga no operatora un sludinājumus ievietojušo lietotāju viedokļa izriet no tā, ka tajā ievietotie sludinājumi ir publiski pieejami, būtu jāierobežo šo sludinājumu tālāka izplatīšana. Turklāt satura ievietošanas tiešsaistē ierastais mērķis parasti ir padarīt to pieejamu visiem interneta lietotājiem, un tas savukārt ietver šā satura tālāku izplatīšanu. Katrā ziņā, ņemot vērā šo secinājumu 148. punktā izklāstītos apsvērumus, strīdīgais sludinājums nedrīkstētu tikt publicēts *Russmedia* tiešsaistes tirdzniecības vietnē bez datu subjekta piekrišanas.

151. Neskarot iepriekš izklāstītās papildu piezīmes par pārziņa pienākumiem un atbildību, joprojām palieku pie sava viedokļa, ka tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators attiecībā uz šajā tirdzniecības vietnē ievietotajos sludinājumos esošajiem personas datiem ir apstrādātājs [63]. Šādos apstākļos atliek vēl izvērtēt savstarpējo saikni starp Direktīvu 2000/31 un VDAR.

C. Par savstarpējo saikni starp Direktīvas 2000/31 regulējumu un VDAR regulējumu

152. Otrais un trešais jautājums konkrēti ir par VDAR 2. panta 4. punktu, kas attiecas uz šīs regulas savstarpējo saikni ar Direktīvu 2000/31. Turklāt tajos ir minētas gan šīs regulas normas, kurās ir noteikti pārziņa pienākumi un atbildība, gan minētās direktīvas 15. pants. Tādējādi šķiet, ka šajos jautājumos ir prezumēta VDAR un minētās direktīvas paralēla piemērošana.

153. Tomēr, pirms (2. iedaļā) pievērsīšos jautājumam par šādu šo abu Savienības tiesību instrumentu paralēlo piemērošanu, jānorāda, ka pirmajā jautājumā izklāstītā hipotēze ir zināmā mērā pretstatīga otrajā līdz ceturtajā jautājumā izklāstītājai (skat. 1. iedaļu).

1. Neitrāls mitināšanas pakalpojuma sniedzējs kā datu pārzinis

154. Jāatgādina – no manas analīzes izriet, ka *Russmedia* rīkojās kā apstrādātājs saistībā ar to personas datu apstrādi, kuri ietverti tās tiešsaistes tirdzniecības vietnē publicētajos sludinājumos [64]. Savukārt iesniedzējtiesas sākotnējais pieņēmums ir tāds, ka šī sabiedrība rīkojās

[63] Skat. šo secinājumu 137. punktu.

[64] Skat. šo secinājumu 120. punktu.

kā datu pārzinis. Šādos apstākļos iesniedzējtiesas nolēmumā ir izvirzīts jautājums, vai tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators var pildīt divas lomas, proti, pēc tā pakalpojuma lietotāju pieprasījuma uzglabātās informācijas neitrāla mitināšanas pakalpojuma sniedzēja lomu Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta izpratnē un šajā informācijā ietverto personas datu pārziņa lomu. Proti, no vienas puses, pirmā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai *Russmedia* ir starpnieku pakalpojumu sniedzējs šīs direktīvas II nodaļas 4. iedaļas izpratnē. No otras puses, otrais līdz ceturtais jautājums, šķiet, ir balstīts uz pieņēmumu, ka šī sabiedrība jākvalificē kā "pārzinis" VDAR izpratnē.

155. Šajā ziņā apzinos, ka savā judikatūrā Tiesa nav izslēgusi iespēju, ka personas datu pārzinim VDAR izpratnē var būt neitrāla loma attiecībā uz šādus datus ietverošo informāciju un var būt piemērojams Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības. Šādu apsvērumu ir izteikuši arī tiesību doktrīnas autori saistībā ar valstu judikatūru [65].

156. Lai arī ir tā, ka Tiesa vispirms spriedumā *Google Spain* un *Google* ir atzinusi meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzēju par pārzini attiecībā uz personas datiem, kas ir ietverti trešo personu publicētajā vai internetā ievietotajā informācijā, kuru lokalizē, indeksē un uzglabā šis pakalpojumu sniedzējs [66]. Vēlāk spriedumā *Google France* un *Google* Tiesa gan izvērtējusi, vai tās pašas meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējam var piemērot atbrīvojumu no atbildības, kas paredzēts Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā [67]. Tomēr šis otrais spriedums attiecās nevis uz minētās meklētājprogrammas darbību, bet gan uz atsauces pakalpojumu. Turklāt minētajā spriedumā Tiesa ir atstājusi iesniedzējtiesas ziņā izvērtēt, vai šā pakalpojumu sniedzēja loma atbilst starpnieku pakalpojumu sniedzēja lomai šīs tiesību normas izpratnē [68].

157. Vēl svarīgāk ir tas, ka, no vienas puses, kā jau esmu norādījis [69], starpnieku pakalpojumu sniedzējam tādā izpratnē, kādu likumdevējs ir vēlējies Direktīvas 2000/31 II nodaļas 4. iedaļā, nevar būt loma, kas tam ļautu uzzināt saglabātos datus vai kontrolēt tos, un tātad tam jāaprobežojas ar neitrālu sava pakalpojuma sniegšanu, izmantojot tikai tehnisku apstrādi. No otras puses, datu pārziņa loma ietver personas datu apstrādes nolūka un līdzekļu noteikšanu, it īpaši ietekmes īstenošanu attiecībā uz to, vai uz datiem attiecas tādas apstrādes darbības kā reģistrēšana, pārveidošana vai izplatīšana, un, vajadzības gadījumā, attiecībā uz šo datu noteikšanu [70]. Šādas ietekmes īstenošana nav saderīga ar neitrālo lomu, kāda saistībā ar informāciju, kas tiek uzglabāta pēc lietotāju pieprasījuma, informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējam jāsaglabā tālab, lai tam būtu piemērojams Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības. Tāpat, kā jau esmu paskaidrojis [71], VDAR datu pārzinim ir noteikti pienākumi un atbildība, kas prasa, lai tas rīkotos proaktīvi. Būtībā, lai ievērotu personas datu apstrādes principus, pārzinim jāzina attiecīgie dati un jāīsteno kontrole pār tiem. Arī šāda kontrole nav savienojama ar šāda pakalpojumu sniedzēja neitrālo lomu.

158. Tādējādi, ja, no vienas puses, mitināšanas pakalpojums ietver informācijas, kas no VDAR viedokļa ir personas dati, uzglabāšanu, savukārt, no otras puses, šā pakalpojuma sniedzējs tiek uzskatīts par datu pārzini minētās regulas izpratnē, tad šā pakalpojuma sniedzēja loma

[65] Šajā nozīmē skat. Keller, D., "The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Laws and the EU 2016 General Data Protection Regulation", *Berkeley Technology Law Journal*, 33. sēj., Nr. 1, 2018, 373. lpp.

[66] Skat. spriedumu, 2014. gada 13. maijs, *Google Spain* un *Google* (C-131/12, EU:C:2014:317).

[67] Skat. spriedumu, 2010. gada 23. marts, *Google France* un *Google* (no C-236/08 līdz C-238/08, EU:C:2010:159, 106.–120. punkts).

[68] Skat. spriedumu, 2010. gada 23. marts, *Google France* un *Google* (no C-236/08 līdz C-238/08, EU:C:2010:159, 114.–119. punkts).

[69] Skat. šo secinājumu 49. punktu.

[70] Skat. šo secinājumu 113.–115. punktu.

[71] Skat. šo secinājumu 148. punktu.

neaprobežojas tikai ar šādas informācijas neitrālu uzglabāšanu. Līdz ar to šāda pakalpojuma sniedzējam ir aktīva loma saistībā ar šo informāciju un vairs nav piemērojams Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības.

159. Pirmajā jautājumā izklāstītās hipotēzes pretstatīgums otrajā līdz ceturtajā jautājumā izklāstītājai hipotēzei apstiprina tādu VDAR interpretāciju, saskaņā ar kuru tiešsaistes tirdzniecības vietnes operators attiecībā uz personas datiem, kuri ietverti sludinājumos un kurus tas uzglabā pēc sludinājumus ievietojušo lietotāju pieprasījuma, rīkojas nevis kā datu pārzinis, bet gan kā šo datu apstrādātājs [72].

160. Pilnības labad jāteic – nevaru izslēgt, ka Savienības likumdevējs ir izvēlējies pieļaut iespēju, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kas rīkojas kā pārzinis, varētu būt piemērojams atbrīvojums no atbildības saskaņā ar Digitālo pakalpojumu aktu. Proti, lai gan ar šo regulu tika svītroti Direktīvas 2000/31 12.–15. pants [73], šīs tiesību normas, kā tās ir interpretējusi Tiesa, tomēr ir tikušas pārņemtas tajā. Minētās regulas 7. pantā ir piebilsts, ka "starpniecības pakalpojumu sniedzējus nevar uzskatīt par neatbilstīgiem [..] atbrīvojumiem no atbildības tādēļ vien, ka tie labticīgi un rūpīgi veic brīvprātīgu izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas [..] *vai veic vajadzīgos pasākumus ar mērķi izpildīt Savienības tiesību aktu un valsts tiesību aktu prasības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem*" [74]. Šīs tiesību normas pirmā daļa, kas saistīta ar "pasākumiem, kurus pakalpojumu sniedzējs ieviesis brīvprātīgi", ietver elementus, kas ir kopīgi ar Tiesas judikatūru, kas jau ir tikusi izstrādāta saistībā ar Direktīvu 2000/31 [75]. Otrā daļa, kas saistīta ar "pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu Savienības tiesību aktu prasības", un kas pievienota šajā pašā regulā, ļautu mitināšanas pakalpojuma sniedzējam izpildīt pienākumus, kas tam uzlikti ar VDAR, un saglabāt neitrāla starpnieku pakalpojumu sniedzēja lomu. Tomēr Direktīvā 2000/31 šāds noteikums nav ietverts, un tas nav jāievieš šīs direktīvas interpretācijas ceļā.

161. Atliek vēl noskaidrot, vai subjekts, kurš ir iesaistīts personas datu apstrādē kā apstrādātājs un kura atbildība par šo datu apstrādi var iestāties par VDAR pārkāpumu, drīkst atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības.

2. VDAR un Direktīvas 2000/31 paralēla piemērošana

162. Iesniedzējtiesas nolēmumā izvirzītās problēmas pamatā ir fakts, ka informācija, kas tiek uzglabāta pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, ietvēra personas datus, kuru apstrāde tika veikta, pārkāpjot VDAR. Tas arī ir pamats strīdus jautājumam, kāds radies pamatlietas dalībniekiem un par kuru jau sen notiek diskusijas doktrīnā [76], proti, vai personas datu apstrādē iesaistīts subjekts, kuru var saukt pie atbildības par VDAR pārkāpumu, var atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības?

[72] Par šo juridisko kvalifikāciju skat. šo secinājumu 120. punktu.

[73] Skat. Digitālo pakalpojumu akta 89. pantu.

[74] Mans izcēlums.

[75] Šajā nozīmē skat. spriedumu *YouTube* un *Cyando* (115. punkts).

[76] Daži juridiskās doktrīnas autori uzskata, ka Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums no atbildības ir piemērojams kumulatīvi kopā ar VDAR. Šajā nozīmē skat. Keller, D., "The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Laws and the EU 2016 General Data Protection Regulation", *Berkeley Technology Law Journal*, 33. sēj., Nr. 1, 2018, 371. lpp., un Sartor, G., "Providers' Liabilities in the New EU Data Protection Regulation: A Threat to Internet Freedoms?", *International Data Privacy Law*, 3. sēj., Nr. 1, 2013, 5. un 8. lpp. Citi autori uzskata, ka šie divi tiesiskie regulējumi nepārklājas. Šajā nozīmē skat. Riordan, J., *The Liability of Internet Intermediaries*, Oxford University Press, Oksforda, 383. un 384. lpp.

163. Šajā ziņā jānorāda, ka atbilstoši manai šo abu Savienības tiesību instrumentu analīzei informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējs, kas ir to personas datu pārzinis, kuri ietverti informācijā, kas uzglabāta pēc šā pakalpojuma lietotāju pieprasījuma, nevar atsaukties uz atbrīvojumu no atbildības, kas paredzēts Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā [77]. Līdz ar to turpmākajā analīzē noskaidrojams vienīgi tas, vai uz šo atbrīvojumu var atsaukties pakalpojumu sniedzējs, kas rīkojas kā šādu datu apstrādātājs. Vēlos atgādināt, ka mana VDAR tiesību normu analīze liek ierosināt Tiesai uzskatīt, ka *Russmedia* ir rīkojusies kā apstrādātājs [78].

164. Turklāt jānorāda, ka iesniedzējtiesa neprecizē, vai pamatlietā *Russmedia* atbildība par VDAR pārkāpumu var iestāties saskaņā ar šīs regulas 82. pantu vai saskaņā ar valsts tiesībās paredzētajiem civiltiesiskās atbildības noteikumiem. Proti, personas datu aizsardzības noteikuma pārkāpums var vienlaikus izraisīt citu noteikumu, piemēram, patērētāju tiesību aizsardzības [79] un personības tiesību aizsardzības noteikumu pārkāpumu, un Savienības likumdevējs nav grasījies pilnībā saskaņot VDAR normu pārkāpumu gadījumā pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus [80].

165. Katrā ziņā attiecībā uz civiltiesisko atbildību gan Direktīvā 2000/31, gan VDAR ir ietvertas tiesību normas, kas sniedz norādes par savstarpējo saikni starp šiem abiem Savienības tiesību aktiem.

a) Par lietā nozīmīgajām Direktīvas 2000/31 tiesību normām

166. Direktīvas 2000/31 1. panta "Mērķis un piemērošanas joma" 5. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka šī direktīva nav piemērojama jautājumiem, kuri attiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem un ietverti Savienības tiesību normās, kas piemērojamas personas datu jomā. Konkrētāk, šajā tiesību normā ir atsauce uz Direktīvām 95/46 un 97/66, kuras ir aizstātas attiecīgi ar VDAR [81] un Direktīvu 2002/58/EK [82].

167. Turklāt Direktīvas 2000/31 14. apsvērumā, kas attiecas uz tās 1. panta 5. punktā minēto problemātiku, ir teikts, ka fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi reglamentē tikai Direktīva 95/46 un Direktīva 97/66, "kas pilnībā attiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem; šīs direktīvas jau izveido [Savienības] juridisko struktūru [personas] datu jomā, un tāpēc nav vajadzības ietvert šo jautājumu [Direktīvā 2000/31], lai nodrošinātu vienmērīgu iekšējā tirgus darbību, jo īpaši [personas] datu brīvu apriti starp dalībvalstīm; šīs [pēdējās minētās] direktīvas ieviešana un piemērošana būtu jāveic pilnīgi atbilstīgi principiem, kas saistīti ar [personas] datu aizsardzību".

168. Iepriekš Tiesa jau ir pievērsusies Direktīvas 2000/31 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta interpretācijai.

[77] Skat. šo secinājumu 157. punktu.

[78] Skat. šo secinājumu 120. punktu.

[79] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 28. aprīlis, *Meta Platforms Ireland* (C-319/20, EU:C:2022:322, 78. punkts).

[80] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 4. oktobris, *Lindenapotheke* (C-21/23, EU:C:2024:846, 60. punkts).

[81] VDAR 94. panta 2. punktā noteikts, ka atsauces uz Direktīvu 95/46 ir uzskatāmas par atsaucēm uz šo regulu.

[82] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.). Direktīvas 2002/58 19. pantā noteikts, ka Savienības tiesību aktos ietvertās atsauces uz Direktīvu 97/66 ir uzskatāmas par atsaucēm uz pirmo minēto direktīvu.

169. Proti, visupirms spriedumā *Promusicae*[83] tika uzdots jautājums, vai Savienības tiesībās dalībvalstīm ir noteikts pienākums civillietā notiekošā tiesvedībā izpaust personas datus, lai nodrošinātu autortiesību efektīvu aizsardzību. Minētajā lietā iesniedzējtiesa atsaucās uz vairākām direktīvām, kuras, pēc tās domām, varētu būt šāda pienākuma juridiskais pamats.

170. Šajā ziņā Tiesa atzina, ka no Direktīvas 2000/31 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta izriet, ka šāds pienākums, pieņemot, ka tas ir paredzēts šajā direktīvā, nedrīkst apdraudēt prasības, kas saistītas ar personas datu aizsardzību[84]. Tādējādi Tiesa šķiet esam apsvērusi iespēju, ka minētā direktīva ir piemērojama līdztekus personas datu aizsardzību reglamentējošajiem Savienības tiesību aktiem.

171. Vēlāk spriedumā *La Quadrature du Net* u.c.[85] Tiesa ir izvērtējusi to, vai Direktīva 2000/31 nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru gan subjektiem, kas nodrošina piekļuvi publiskiem tiešsaistes komunikāciju pakalpojumiem, gan mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem ir noteikts pienākums veikt visaptverošu un nediferencētu ar šiem pakalpojumiem saistīto personas datu glabāšanu. Iesniedzējtiesa uzskatīja, ka šo jautājumu reglamentē minētā direktīva un ka šīs direktīvas 15. pants pats par sevi nerada tādu principiālu aizliegumu glabāt ar satura radīšanu saistītos datus, no kura varētu atkāpties tikai izņēmuma kārtā[86].

172. Tiesa atzina, ka Direktīva 2000/31 nav piemērojama komunikāciju konfidencialitātes un fizisko personu aizsardzības attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumu ietvaros veikto personas datu apstrādi jomā, jo šo aizsardzību reglamentē vai nu Direktīva 2002/58, vai attiecīgi – VDAR[87].

173. Šīs atbildes kategoriskums ir izskaidrojams ar kontekstu, kādā šī atbilde tika sniegta.

174. Proti, pirmkārt, jāpatur prātā, ka Direktīvas 2000/31 15. apsvērums īpaši attiecas uz komunikāciju konfidencialitāti un atgādina, ka saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 5. punkta b) apakšpunktā minēto Direktīvu 97/66 "dalībvalstīm jāaizliedz jebkāda šādu [komunikāciju pārtveršana] un uzraudzība personām, kas nav sūtītāji vai saņēmēji, izņemot gadījumus, kad tās ir tiesiski pilnvarotas". Direktīvu 97/66 aizstājusī Direktīva 2002/58 apstiprina šo aizliegumu un paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstis var no tā atkāpties. Tāpat VDAR regulējumā dalībvalstu rīcības brīvību attiecībā uz atkāpes paredzošiem pasākumiem saistībā ar personas datu aizsardzību ierobežo šīs regulas 23. pants.

175. Otrkārt, lai nonāktu pie secinājuma, kas atgādināts šo secinājumu 171. punktā, Tiesa ir norādījusi, ka komunikāciju konfidencialitātes aizsardzība, kā arī fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi ir reglamentēta vienīgi Direktīvā 2002/58 vai VDAR, "precizējot, ka aizsardzība, kuras nodrošināšana ir Direktīvas 2000/31 mērķis, katrā ziņā nevar apdraudēt prasības, kas izriet no Direktīvas 2002/58 un [VDAR]"[88].

[83] Spriedums, 2008. gada 29. janvāris (C-275/06, EU:C:2008:54, 41. un 56. punkts).

[84] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 29. janvāris, *Promusicae* (C-275/06, EU:C:2008:54, 57. punkts).

[85] Spriedums, 2020. gada 6. oktobris (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 193. punkts).

[86] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 194. punkts).

[87] Skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 212. punkts).

[88] Skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 200. punkts).

176. Tādējādi, no vienas puses, judikatūra par Direktīvas 2000/31 1. panta 5. punkta b) apakšpunktu liek noprast, ka šī direktīva nav piemērojama jautājumiem, uz kuriem attiecas Direktīvā 2002/58 un VDAR rodamais speciālais regulējums. No otras puses, attiecībā uz jebkuru citu jautājumu Direktīva 2000/31 ir piemērojama līdztekus personas datu jomā piemērojamām Savienības tiesību normām, taču šīs direktīvas normas nedrīkst apdraudēt saistībā ar šādu datu aizsardzību noteiktās prasības.

b) Par lietā nozīmīgajām VDAR tiesību normām

177. Interpretāciju, kuru esmu izklāstījis šo secinājumu 176. punktā, apstiprina VDAR 2. panta 4. punkts, kurā noteikts, ka šī regula "neskar" Direktīvas 2000/31 piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz minētās direktīvas 12.–15. panta noteikumiem par starpnieku pakalpojumu sniedzēju atbildību [89].

178. Lai gan Savienības tiesību terminoloģijā konstatējums, ka juridisks instruments vai kāda no tā normām ir piemērojama, "neskarot" citu instrumentu, varētu radīt atšķirīgus risinājumus, VDAR ir precizēts, ka tā ir piemērojama, neskarot jo sevišķi Direktīvas 2000/31 īpašos noteikumus. Tātad Savienības likumdevējs vēlējās uzsvērt to, ka šī regula neierobežo šīs direktīvas īpašo noteikumu piemērošanas jomu. Tādējādi nav uzskatāms, ka VDAR būtu pārāka pār Direktīvu 2000/31 tāpēc vien, ka tā pieņemta pēc šīs direktīvas.

c) Noslēguma piezīmes

179. Ņemot vērā iepriekš minēto, gan Direktīva 2000/31, kā to ir interpretējusi Tiesa [90], gan VDAR [91] ir strukturētas tādējādi, ka jautājumos, uz kuriem neattiecas īpašs tiesiskais regulējums šīs regulas ietvaros, tās ir piemērojamas līdztekus. Tātad vēl jānoskaidro, vai VDAR ir ietverts noteikums, kas pilda šīs direktīvas 14. panta 1. punkta lomai pielīdzināmu uzdevumu.

180. Šajā ziņā VDAR 82. panta 3. punktā ir noteikts, ka pārzini vai, attiecīgā gadījumā, apstrādātāju atbrīvo no atbildības par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, kura pārkāpj šo regulu, "ja tas pierāda, ka nekādā veidā nav atbildīgs par notikumu, ar ko nodarīts attiecīgais kaitējums". Gadījumā, ja personas datu pārkāpumu ir izdarījusi "trešā persona" minētās regulas 4. panta 10. punkta izpratnē, tad pārzinis vai apstrādātājs var tikt atbrīvoti no atbildības, pamatojoties uz šīs pašas regulas 82. panta 3. punktu, ja tie pierāda, ka starp viņiem esošā datu aizsardzības pienākuma iespējamo neizpildi un fiziskai personai nodarīto kaitējumu nav nekādas cēloņsakarības [92].

181. Manuprāt, VDAR 82. panta 3. punkts nav tāds noteikums par atbrīvojumu no atbildības, kas pildītu Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta lomai pielīdzināmu uzdevumu.

182. Proti, Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkts ir piemērojams tikai tad, ja starpnieku pakalpojumu sniedzēju saskaņā ar tam piemērojamiem noteikumiem var saukt pie atbildības par informāciju, kas tiek uzglabāta pēc tā starpniecības pakalpojuma lietotāju pieprasījuma. Tātad jautājums par šīs normas piemērojamību rodas tikai tad, ja ir izpildīti piemērojamajos noteikumos izvirzītie nosacījumi šā pakalpojumu sniedzēja atbildībai par uzglabāto informāciju.

[89] Skat. arī VDAR 21. apsvērumu.

[90] Skat. šo secinājumu 176. punktu.

[91] Skat. šo secinājumu 178. punktu.

[92] Skat. spriedumu, 2023. gada 14. decembris, *Natsionalna agentsia za prihodite* (C-340/21, EU:C:2023:986, 72. punkts).

Šajā ziņā nosacījumi VDAR 82. pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju ir noteikti šā panta 1.–3. punktā. Ar šīs regulas 82. panta 3. punktu ir ieviests tikai viens šīs atbildības nosacījums [93]. Proti, pārziņa atbildības iestāšanās saskaņā ar minētās regulas 82. pantu *ir pakārtota pārziņa vainojamībai*, kas tiek prezumēta, ja vien pārzinis nepierāda, ka tas nekādā veidā nav atbildīgs par notikumu, ar ko nodarīts kaitējums 3. punkta izpratnē [94].

183. Apstrādātājs, kura atbildība var iestāties saskaņā ar VDAR 82. pantu, tādējādi nav izslēgts no Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzētā atbrīvojuma no atbildības piemērošanas.

184. Tomēr jāpatur prātā, ka apstrādātāja atbildība saskaņā ar VDAR 82. panta 2. punkta otro teikumu var iestāties tikai tad, ja tas nav izpildījis pienākumus, kas šajā regulā konkrēti adresēti apstrādātājiem, vai ja tas ir rīkojies neatbilstīgi vai pretēji pārziņa likumīgiem norādījumiem. Tātad tāda tiešsaistes tirdzniecības vietnes operatora – kas attiecībā uz savā platformā publicētajos sludinājumos ietvertajiem datiem rīkojas kā apstrādātājs – pienākumi un atbildība galvenokārt izriet no minētās regulas 32. panta [95].

185. Tomēr, kā jau esmu minējis, nav skaidrs, vai pamatlietā *Russmedia* atbildība par VDAR pārkāpumu var iestāties saskaņā ar šīs regulas 82. pantu vai saskaņā ar valsts tiesību normām. Ja atbildība par minētās regulas pārkāpumu var iestāties, pamatojoties uz valsts tiesību normām (un tādējādi šīs pašas regulas 82. panta 3. punkts nebūtu piemērojams), tad ir vēl mazāk iemeslu liegt attiecīgajam subjektam piemērot Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības.

186. Noslēgumā uzskatu, ka subjekts, kurš ir iesaistīts personas datu apstrādē kā apstrādātājs un kuru var saukt pie atbildības par VDAR pārkāpumu, var atsaukties uz Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības. Tādējādi tas, ko secinu par šo abu Savienības tiesību aktu savstarpējo saikni, nemaina manis piedāvātās atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem.

V. Secinājumi

187. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, piedāvāju Tiesai uz *Curtea de Apel Cluj* (Kluža apelācijas tiesa, Rumānija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) 14. panta 1. punkts

   jāinterpretē tādējādi, ka

   uz subjektu – kas sniedz tādu informācijas sabiedrības pakalpojumu, kas izpaužas kā tiešsaistes tirdzniecības vietnes, kurā bez maksas vai par atlīdzību tiek ievietoti sludinājumi, nodrošināšana lietotājiem – šajā tiesību normā paredzētais atbrīvojums no atbildības attiecas arī tad, ja tas savas vispārīgajos tiešsaistes tirdzniecības vietnes izmantošanas nosacījumos norāda, ka tas, lai arī nepretendē uz īpašumtiesībām attiecībā uz iesniegto, publicēto, augšupielādēto vai nosūtīto saturu, taču saglabā tiesības izmantot šo saturu, t.sk. to jebkurā

[93] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *Krankenversicherung Nordrhein* (C-667/21, EU:C:2023:1022, 94. punkts).

[94] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 4. oktobris, *Agentsia po vpisvaniyata* (C-200/23, EU:C:2024:827, 163. punkts).

[95] Skat. šo secinājumu 126. punktu.

brīdī kopēt, izplatīt, nosūtīt, publicēt, reproducēt, pārveidot, tulkot, nodot partneriem un dzēst pat bez nepieciešamības šādu rīcību pamatot, ar nosacījumu, ka šis pakalpojumu sniedzējs neveic pasākumus, kuri liktu tam zaudēt tā neitrāla mitināšanas pakalpojuma sniedzēja statusu.

2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 5. panta 1. punkta f) apakšpunkts, 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 7., 24. un 25. pants

jāinterpretē tādējādi, ka

informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbojas ar bezmaksas vai maksas sludinājumu mitināšanu tīmekļvietnē pēc savu lietotāju pieprasījuma, rīkojas kā apstrādātājs attiecībā uz personas datiem, kas ietverti tā tiešsaistes tirdzniecības vietnē ievietotajos sludinājumos. Šajā kontekstā tam nav jāpārbauda ievietoto sludinājumu saturs vai jāīsteno drošības pasākumi, kas var novērst vai ierobežot ar tā starpniecību publicēto sludinājumu satura kopēšanu un tālāku izplatīšanu. Tomēr tam jāīsteno atbilstoši organizatoriski un tehniski pasākumi, lai gādātu par apstrādes drošību attiecībā uz trešām personām. Savukārt tas rīkojas kā pārzinis attiecībā uz savā tīmekļvietnē reģistrēto un sludinājumus ievietojušo lietotāju personas datiem. Šajā kontekstā tam jāpārbauda šo sludinājumus ievietojušo lietotāju identitāte.